

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۰۹/۳۰

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱) دوره دوم متوسطه پایه دهم انسانی

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه	تعداد سؤالات: ۸۰

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	عنوان	تعداد سؤالات	مدت پاسخگویی (دقیقه)
۱	ریاضیات	۱۰	۱۵ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۱	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	۲۱	۱۰ دقیقه
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۳۱	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ	۴۱	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیا	۵۱	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی	۶۱	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۷۱	۱۰ دقیقه

ریاضیات

- 1- به ازای کدام مقدار a معادله $\frac{x+1}{x-1} - \frac{2x+3}{x-2} = \frac{1+ax}{x^2-3x+2}$ تنها یک جواب دارد؟
 -۲ (۱) -۱ (۲) -۴ (۳) -۲ (۴)
- 2- اگر جواب‌های معادله $1 + \frac{a}{x} = \frac{6}{x^2}$ به فرم $a - \sqrt{b}$ و $a + \sqrt{b}$ باشند، حاصل $a^2 + b^2$ کدام است؟
 ۴۱ (۱) ۲۹ (۲) ۲۵ (۳) ۳۴ (۴)
- 3- علی کیک تولدش را به طور مساوی بین خودش و دوستانش تقسیم می‌کند، سپس برای آن‌که به هر نفر مقدار بیشتری کیک برسد سهم خودش را بین بقیه به طور مساوی تقسیم می‌کند. در این صورت سهم هر فرد $\frac{1}{4}$ بیشتر می‌شود. تعداد دوستان علی چند تا است؟
 ۶ (۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴)
- 4- اگر به ازای $x = a$ دو زوج مرتب $(x^2 - 4x, -10x + 12)$ و $(x^2 + x - 12, 2x - 15)$ با هم برابر باشند، حاصل $a^2 - a + 2$ کدام است؟
 ۲۴ (۱) ۲۶ (۲) ۲۸ (۳) ۳۰ (۴)
- 5- اگر رابطه $f = \{(3, 2m+n), (5, n^2+3), (\sqrt{27}, n^2), (\frac{115}{73}, 6m+1)\}$ یک تابع باشد، حاصل $m^2 + n^2 - mn$ چقدر است؟ ($n > 1$)
 ۱۵ (۱) ۱۱ (۲) ۷ (۳) ۳ (۴)
- 6- اگر $f(x) = \frac{x^2 - 4x + 7}{x^2 - 4x + 1}$ ، آن‌گاه مقدار $f(2 + \sqrt{5})$ چقدر است؟
 ۲ (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۶ (۴)
- 7- برای تابع $f(x) = \frac{x-1}{x+1}$ داریم $f(2n) = f(3n+1)$ ، حاصل $f(3n^2)$ کدام است؟
 ۵ (۱) ۳ (۲) ۱ (۳) ۲ (۴)
- 8- اگر $f(x) = 2x^2 - ax + 3$ و $f(a) = 7$ ، آن‌گاه مقدار $f(2a-1)$ کدام گزینه می‌تواند باشد؟
 ۱۹ (۱) ۲۵ (۲) ۳۷ (۳) ۴۳ (۴)
- 9- اگر برای تابع $f(x)$ داشته باشیم $f(x) = (f(1) - 4)x + 4f(-1)$ ، مقدار $f(3)$ چقدر است؟
 ۱۵ (۱) ۱۳ (۲) ۱۷ (۳) ۱۱ (۴)
- 10- هزینه یک اردو خارج از شهر برای یک کلاس ۸۰۰ میلیون تومان است. مدرسه برای کاهش هزینه‌ها از ۱۵ نفر از اولیا دعوت کرده است که در اردو حاضر باشند. در این صورت هزینه سرانه برای هر نفر ۱۲ میلیون کاهش می‌یابد. تعداد افراد کلاس چند نفر است؟
 ۱۵ (۱) ۲۰ (۲) ۲۵ (۳) ۳۰ (۴)

11- پاسخ درست و کامل سؤالات زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

(الف) مطلب زیر مؤید کدام وظیفه دولت است؟

«سازمان استاندارد وظیفه تأیید کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را بر عهده دارد.»

(ب) مالیات بر دارایی نوعی مالیات که مبنای آن است.

(ج) مطلب زیر مؤید کدام مفهوم است؟

«مالیاتی است که هنگام خرید یک کالا پرداخت می‌شود و نهایتاً توسط مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود.»

(۱) الف: ارائه کالا و خدمات عمومی ب: مستقیم - درآمد مؤدی ج: مالیات بر مصرف

(۲) الف: بهبود عملکرد بازار ب: مستقیم - ثروت مؤدی ج: مالیات بر مصرف

(۳) الف: ارائه کالا و خدمات عمومی ب: مستقیم - درآمد مؤدی ج: مالیات بر ارزش افزوده

(۴) الف: بهبود عملکرد بازار ب: غیرمستقیم - ثروت مؤدی ج: مالیات بر ارزش افزوده

۱۲- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح گزاره‌های زیر است؟

(الف) در کشور ما به ترتیب، انحصار در شرکت توانیر و شرکت‌های خودرویی به دلیل و است.

(ب) کدام مورد تعریف صحیح تری از «بازار» ارائه می‌دهد؟

(ج) با فرض افزایش درآمد خانواده، در رابطه با کالای پست، منحنی تقاضا چه تغییری می‌کند؟

(۱) الف: قانونی - اقتصادی ب: مجموعه خریداران و فروشندگان که در محلی خاص جمع می‌شوند. ج: انتقال به راست و پایین

(۲) الف: طبیعی - قانونی ب: به مجموعه خریداران و فروشندگان هر چیزی در هر جایی «بازار» گفته می‌شود. ج: انتقال به چپ و پایین

(۳) الف: طبیعی - اقتصادی ب: مکانی که خریداران و فروشندگان برای خرید و فروش کالایی خاص گرد هم می‌آیند. ج: انتقال به راست و بالا

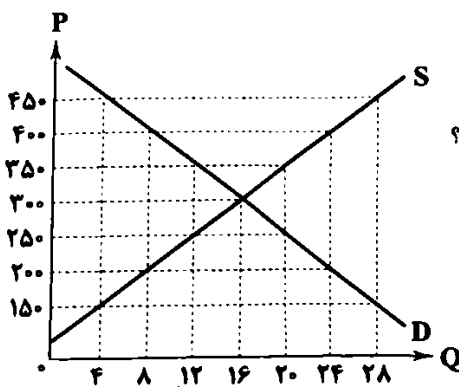
(۴) الف: قانونی - طبیعی ب: به مجموعه خریداران و فروشندگان هر چیزی در هر جایی «بازار» گفته می‌شود. ج: انتقال به چپ و بالا

۱۳- با توجه به منحنی عرضه و تقاضای مقابل، کدام گزینه به درستی به سؤالات زیر پاسخ می‌دهد؟

(الف) در قیمت ۲۵۰ تومان، حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان چقدر است؟

(ب) قیمت و مقدار تعادلی به ترتیب از راست به چپ چقدر است؟

(ج) در قیمت ۱۵۰ تومان، بازار چه وضعیتی دارد و برای خروج از آن، چه اتفاقی باید رخ دهد؟

(۱) الف: ۴۸۰۰ ب: ۳۰۰ - ۲۰ ج: کمبود تقاضا - افزایش تقاضا تا تقاضای ۱۶ واحد

(۲) الف: ۳۰۰۰ ب: ۲۵۰ - ۱۶ ج: مازاد تقاضا - کاهش قیمت تا قیمت ۳۰۰ تومان

(۳) الف: ۳۰۰۰ ب: ۳۰۰ - ۱۶ ج: مازاد تقاضا - کاهش تقاضا تا تقاضای ۱۶ واحد

(۴) الف: ۴۸۰۰ ب: ۲۵۰ - ۲۰ ج: کمبود تقاضا - کاهش قیمت تا قیمت ۳۰۰ تومان

۱۴- کدام گزینه بیانگر پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

(الف) عاملی که تشکیل دهنده پایه بده - بستان‌های دو کشور است، چیست؟

(ب) از جمله درآمدهایی که سالیانه دولت به دست می‌آورد و پایدار نیست، می‌توان به اشاره کرد.

(ج) اگر مقدار تقاضای کالایی در بازار کم شود، چه نتیجه‌ای می‌توان گرفت؟

(۱) الف: وجود منابع فراوان در یک کشور نسبت به دیگری ب: استقراض ج: قیمت‌ها در حال کاهش بوده و جامعه با کمبود عرضه مواجه خواهد شد.

(۲) الف: میزان تخصص یک کشور در تولید یک کالا ب: چاپ پول ج: قیمت‌ها در حال افزایش بوده و جامعه با کمبود عرضه مواجه خواهد شد.

(۳) الف: مجموعه عوامل و جمعیت و نیروی کار متخصص ب: دریافت مالیات ج: قیمت‌ها در حال کاهش بوده و جامعه با کمبود عرضه مواجه خواهد شد.

(۴) الف: اختلاف در تولید به‌صرفه یک محصول در دو کشور مختلف ب: ایجاد بدهی ج: قیمت‌ها در حال افزایش بوده و جامعه با مازاد عرضه مواجه خواهد شد.

۱۵- جدول زیر مراحل تولید کالایی در مراحل مختلف است، با توجه به این اطلاعات و در نظر گرفتن ۸ درصد VAT برای کالاهای تولیدشده:

(الف) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری‌شده در مرحله سوم چقدر است؟

(ب) مجموع مالیات بر ارزش افزوده کل چقدر است؟

(ج) در مرحله دوم، مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری‌شده توسط فروشنده، چقدر است؟

مرحله	تولید شده
مرحله (۱)	۷۵ هزار تومان
مرحله (۲)	۹۲ هزار تومان
مرحله (۳)	۱۲۰ هزار تومان

(۱) الف: ۹۶۰۰ ب: ۱۲۹,۶۰۰ ج: ۷۳۶۰

(۲) الف: ۲۲۴۰ ب: ۹۶۰۰ ج: ۷۳۶۰

(۳) الف: ۲۲۴۰ ب: ۹۶۰۰ ج: ۶۰۰۰

(۴) الف: ۹۶۰۰ ب: ۱۲۹,۶۰۰ ج: ۶۰۰۰

۱۶- پاسخ درست و کامل پرستی‌های زیر در کدام گزینه مطرح شده است؟

(الف) در کدام گزینه دو هدف از اهداف اصلی دولت از اخذ مالیات به درستی بیان شده است؟

(ب) مالیاتی که تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند، نام دارد.

(۱) الف: ایجاد تعادل بین قشر قوی و ضعیف جامعه - افزایش درآمد ملی جامعه ب: عوارض گمرکی

(۲) الف: ایجاد تعادل بین قشر قوی و ضعیف جامعه - افزایش درآمد ملی جامعه ب: مالیات بر درآمد تولیدکنندگان

(۳) الف: افزایش درآمد دولت - افزایش رفتارهای مطلوب و کاهش رفتارهای نامطلوب ب: مالیات بر درآمد تولیدکنندگان

(۴) الف: افزایش درآمد دولت - افزایش رفتارهای مطلوب و کاهش رفتارهای نامطلوب ب: عوارض گمرکی

۱۷- کدام گزینه مبین پاسخ صحیح سؤالات زیر است؟

(الف) این‌که می‌گوییم دولت بخشی از درآمدش را از طریق بدهی به دست می‌آورد، به چه معناست؟

(ب) منظور از مالیات بر ارزش افزوده چیست؟

(۱) الف: یعنی کالاهایی را به دیگر کشورها فروخته یا از آن‌ها خریداری کرده اما مبلغ آن‌ها را به زودی پرداخت نمی‌کند تا در زمان مناسب و با بودجه کافی آن را پرداخت کند ب: مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می‌کنند.

(۲) الف: یعنی از مردم قرض می‌گیرد یا آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت شریک می‌کند و از محل سود این طرح‌ها سودی بین آن‌ها تقسیم می‌کند ب: مالیاتی است که از تفاوت بین ارزش کالا و خدمات عرضه‌شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره‌ای مشخص گرفته می‌شود.

(۳) الف: یعنی از مردم قرض می‌گیرد یا آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت شریک می‌کند و از محل سود این طرح‌ها سودی بین آن‌ها تقسیم می‌کند ب: مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می‌کنند.

(۴) الف: یعنی کالاهایی را به دیگر کشورها فروخته یا از آن‌ها خریداری کرده اما مبلغ آن‌ها را به زودی پرداخت نمی‌کند تا در زمان مناسب و با بودجه کافی آن را پرداخت کند ب: مالیاتی است که از تفاوت بین ارزش کالا و خدمات عرضه‌شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده در دوره‌ای مشخص گرفته می‌شود.

۱۸- در رابطه با «نقش تجارت بین‌الملل در اقتصاد کشورها» همه گزینه‌ها به‌استثنا گزینه درست است.

(۱) منافع حاصل از تجارت بین‌الملل، به کشورها کمک می‌کند که از تولیدات کشورهای دیگر بهره ببرند.

(۲) «تجارت بین‌الملل» تولیدکنندگان را تشویق می‌کند که با صدور کالاهای خود به خارج از کشور، سود مناسبی دریافت کنند.

(۳) در مجموع «تجارت بین‌الملل» موجب ادغام هر چه بیشتر اقتصاد ممالک جهان سوم در «اقتصاد و تجارت جهانی» است و لاغیر.

(۴) یکی از آثار مثبت «تجارت بین‌الملل» این است که کشورها کالاهای مورد نیاز مردم خود را با «قیمت ارزان‌تر و کیفیت بهتر» از خارج وارد کنند.

۱۹- به ترتیب هر یک از عبارتهای زیر مربوط به کدام عامل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل می‌باشد؟

(الف) امروزه، کشورهای توسعه‌یافته با تلاش و صرف هزینه‌های فراوان موفق شده‌اند به اختراعات جدید دست یابند.

(ب) برنج در وضعیت آب و هوایی برخی نقاط ایران و آناتاس و نارگیل در موقعیت آب و هوایی کشورهای استوایی به عمل می‌آید.

(ج) بعضی از کشورها از آب و هوا و زمین مناسب، برخی از منابع زیرزمینی فراوان و برخی دیگر از نیروی انسانی متخصص بهره‌مندند.

(۱) الف: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ب: وضعیت اقلیمی متفاوت ج: یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری

(۲) الف: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ب: یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری ج: وضعیت اقلیمی متفاوت

(۳) الف: یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری ب: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید ج: وضعیت اقلیمی متفاوت

(۴) الف: یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری ب: وضعیت اقلیمی متفاوت ج: یکسان نبودن منابع و عوامل تولید

فرض کنید شما یک کسب و کار شرکت دارویی را راه‌اندازی کرده‌اید و شروع به فعالیت می‌کنید، همزمان همراه شما شرکت دیگری هم وارد تولید دارو اما با کیفیت پایین‌تر می‌شود. در این صورت:

الف) اولین کار برای شروع این کسب و کار کدام است؟

الف: گرفتن مجوز ب: حمایتی

الف: تأمین سرمایه مالی ب: نظارتی

الف: گرفتن مجوز ب: نظارتی

علوم و فنون ادبی

۲۱- در کدام گزینه به «مراحل سه‌گانه سیر زبان فارسی» اشاره شده است؟

- (۱) فارسی دری، فارسی میانه، فارسی عامیانه
(۲) فارسی باستان، فارسی پهلوی، فارسی عامیانه
(۳) فارسی پهلوی، فارسی دری، فارسی نو
(۴) فارسی باستان، فارسی میانه، فارسی نو

۲۲- همه گزینه‌ها درباره شعر فارسی در «قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم» صحیح‌اند؛ به جز

- (۱) رایج‌ترین انواع شعر فارسی در این دوره، «حماسی»، «مدحی» و «غنائی» بود.
(۲) شعر غنائی با دو شاعر مشهور، «رودکی» و «شهید بلخی»، قوت و استحکام یافت.
(۳) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن پنجم معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد.
(۴) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها نیز در شعر این دوره آغاز گشت.

۲۳- درباره «شاهنامه ابومنصوری» کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) «شاهنامه ابومنصوری» به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شده است.
(۲) سال تألیف کتاب حدود ۳۴۶ قمری است.
(۳) این کتاب، به نوعی، تاریخ گذشته ایران به شمار می‌آید.
(۴) مقدمه و فصل اول کتاب از بین رفته، اما سایر فصل‌های آن به دست ما رسیده است.

۲۴- «تاریخ الرسل و الملوك» نوشته کیست؟

- (۱) ابومنصور عبدالرزاق
(۲) ابوعلی بلعمی
(۳) ابومنصور المَعمری
(۴) محمد بن جریر طبری

۲۵- اثر معرفی شده در عبارت زیر در چه سالی تألیف شد؟

«پس امیر ابومنصور عبدالرزاق، دستور خویش، ابومنصور المَعمری را بفرمود تا خداوندان کتب را، از دهقانان و فرزنانگان و جهان‌دیدگان از شهرها بیاورد و چاکر او ابومنصور المَعمری به فرمان او نامه کرد و کس فرستاد به شهرهای خراسان و هشیاران از آن‌جا بیاورد از هر جای و از هر شارستان، گرد کرد و بنشانند به فراز آوردن این نامه‌های شاهان و کارنامه‌هاشان.»

- (۱) ۳۲۰ قمری (۲) ۳۶۴ قمری (۳) ۳۴۶ قمری (۴) ۴۴۰ قمری

۲۶- واژگان کدام گزینه به ترتیب، با واژگان «سرکش - خنده‌دار - سنگین‌دل - آتشین» هم‌وزن‌اند؟

- (۱) جاری - جانباز - انسانی - پنجره
(۲) ایمان - ترسناک - خشکیده - باغبان
(۳) پنهان - خاکریز - بینایی - داستان
(۴) تنها - جان‌گداز - دستیار - دادیار

۲۷- الگوی هجایی کدام مصراع در برابر آن نادرست نوشته شده است؟

- (۱) پرورده عشق شد سرشتم: --U-U-UU--
(۲) از باغ صدای یار می‌آید: --UU--U-U-UU--
(۳) تا نینداری که تنها می‌روی: -U--U--U--
(۴) تو را از داد کردن عار باشد: U--U--U--

۲۸- در همه گزینه‌ها، «هجای کشیده» به کار رفته است؛ به جز

- (۱) آید چو در حدیث، گهر رایگان شود
(۲) پیدا شود چو رایت خورشید، آیتش
(۳) بر زخم ما چگونه نمک می‌پراکتی؟
(۴) چندین هزار عقده‌گشایی ز دل مرا

۲۹- با توجه به ابیات زیر در چند واژه، حرف «و» به عنوان «صامت» به کار رفته است؟

- تربیت آن خسرو روشن ضمیر
پیش ما ای آشنای کوی دوست
ملتی را داد ذوق جست‌وجو
از ضمیرش ملت می‌صورت‌پذیر
یک نفس بنشین کنه داری بوی دوست
قدسیان، تسبیح‌خوان بر خاک او

۱ (۴)

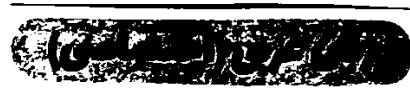
۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۳۰- کدام گزینه با بیت «تا رنج تحمل نکنی، گنج نبینی / تا شب نرود، صبح پدیدار نباشد» تناسب معنایی بیشتری دارد؟

- (۱) چند پایم به ته سنگ نهد خواب گران؟
 (۲) با جگر تشنگی خار مفیلان چه کنم؟
 (۳) تیغ زبان به عاشق حیران چه می‌کند؟
 (۴) صد گل بی‌خار دارد در قفا هر زخم خار
- سوختم سوختم ای خار مفیلان مددی
 ریگ این بادیه در آبله‌ها خون نگذاشت
 با پای خفته خار مفیلان چه می‌کند؟
 در طریق کعبه از خار مفیلان سر مپیچ

■ عین الصحیح فی الترجمة أو المفهوم أو المفردات (۳۷ - ۳۱):

۳۱- (إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ):

- (۱) «بی‌شک این امت شماست؛ امتی یگانه و من پروردگارتان هستم، پس مرا پرستش کنید!»
 (۲) «بی‌گمان تنها امت شما متحد است و مرا که خدایتان هستم، پرستید!»
 (۳) «این امت شما یگانه است، پس مرا پرستید که پروردگارتان هستم.»
 (۴) «قطعاً این امت، امتی واحد است و من را که پروردگار شما هستم، عبادت کنید»

۳۲- «لَا تَسْبُوا مَنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاَلْمَشْرُكُونَ سَوْفَ يَسْتَوُونَ اللَّهُ عَدُوًّا بِغَيْرِ عِلْمٍ»:

- (۱) کسانی را که به جای خدا می‌خوانند، دشنام ندهید، زیرا مشرکان خداوند را از روی دشمنی و بدون علم دشنام خواهند داد!
 (۲) کسانی را که مشرکان به غیر از خدا می‌خوانند، دشنام ندهید، چه آن‌ها خدا را از روی نادانی دشنام می‌دهند!
 (۳) به مشرکان که غیر از خدا را می‌خوانند، دشنام ندهید؛ چه آن‌ها بدون هیچ علمی و از روی دشمنی خداوند را دشنام می‌دهند!
 (۴) نباید به کسانی که مشرکان به جای خدا عبادت می‌کنند، دشنام داد، چون که آن‌ها بدون علم و از سر دشمنی به شما دشنام خواهند داد!

۳۳- «أَشْعِرُ بِالْفَرْحِ عِنْدَمَا أَرَى حَبَاتَ الثَّلْجِ تَلْمَعُ كَالْفِضَّةِ تَحْتَ أَشْعَةِ الشَّمْسِ فَوْقَ الْجِبَالِ الْمَرْتَفِعَةِ»:

- (۱) زمانی که دانه‌های برف را در ارتفاعات کوه‌ها هم‌چون طلا زیر اشعه آفتاب درخشان دیدم، احساس شغف و شادی کردم!
 (۲) زمانی که بالای کوه‌های بلند هستم و قطعه‌های یخ را زیر پرتوهای طلایی خورشید، براق می‌بینم، احساس شادی می‌کنم!
 (۳) وقتی دانه‌های برف را می‌بینم که زیر پرتوهای خورشید در بالای کوه‌های بلند هم‌چون نقره می‌درخشند، احساس سرور می‌کنم!
 (۴) وقتی احساس خوشحالی می‌کنم که دانه‌های برف را ببینم که نقره‌وار روی کوه‌های بلند زیر اشعه آفتاب بدرخشند!

۳۴- عین الصحیح:

- (۱) تُحَدِّثُ بَعْضَ الظَّوَاهِرِ الطَّبِيعِيَّةِ مَرَّةً فِي كُلِّ مِئَةِ سَنَةٍ: برخی از رخدادهای طبیعت در هر صد سال، یک بار روی می‌دهد!
 (۲) يَا وَلَدِي، اجْتَنِبْ أَيَّ إِسَاءَةٍ إِلَى زَمَلَاكُ: ای پسر، از هر گونه بدی کردن به دوستانت بپرهیز!
 (۳) يَنْتَفِعُ الشُّعُوبُ بِالتَّعَايُشِ السَّلْمِيِّ بَيْنَ الْأَدْيَانِ الْمَخْتَلِفَةِ: ملت ما از همزیستی مسالمت‌آمیز بین دین‌های مختلف سود می‌برد!
 (۴) الْحَجَّ إِحْدَى مَظَاهِرِ الْوَحْدَةِ الْإِسْلَامِيَّةِ: حج یکی از جلوه‌های اتحاد اسلامی است!

۳۵- «لَا تُسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ»: ما مفهوم الآية الشَّرِيفَةِ:

- (۱) و جزاء سيئة سيئة مثلها!
 (۲) با بدان کم بنشین که صحبت بد / اگر چه پاکی تو را پلید کند!
 (۳) پسر نوح با بدان بنشست / خاندان نبوتش گم شد!
 (۴) بدی را بدی سهل باشد جزا / اگر مردی احسن‌ا إلى من أساء!

۳۶- عین ما ليس فيه الترادف أو التضاد:

- (۱) يجتمع سكان القرية في الاحتفالات و المهرجانات الدينيّة!
 (۲) صارت عُصُونُ الشَّجَرَةِ خُضْرًا بَعْدَ أَنْ كَانَتْ مَجْفُفَةً!
 (۳) النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا!
 (۴) يَبْرُزُ الْجَاهِلُ الْعَدَوَانَ فَيَحْصِدُ الْخُسْرَانَ!

۳۷- عین الخطأ لتكميل الفراغ:

- (۱) يَنْفَعُ الْجَاهِلُ أَعْدَاءَ الْوَطَنِ! (العميل)
 (۲) اعْتَصِمِ الْغَرِيقَ فِي النَّهْرِ وَ نَجَا مِنَ الْمَوْتِ! (الحفل)
 (۳) وَقَعَ بَيْنَ صَدِيقَيْنِ حَمِيمَيْنِ بَعْدَ سِنَوَاتٍ! (الخلاف)
 (۴) الرَّجُلُ صَدِيقَهُ فِي عَمَلِهِ الْجَدِيدِ! (أشرف)

■ عین الصحیح فی الجواب عن الأسئلة التالية (۴۰ - ۳۸):

۳۸- عین العبارة التي ما جاء فيها فعل متعد:

(۱) رجاء انتظري أتك قبل خروجك من المدرسة!

(۳) لا تتعجب منه فهو قد يفعل أعمالاً محيرة!

۳۹- عین ما ليس فيه مصدر من مزيد ثلاثي:

(۱) يأمر الإسلام المسلمين أن يحترموا الأديان الأخرى!

(۳) كان موعد اجتماع الطلاب للسفر الساعة السابعة صباحاً!

۴۰- عین العاصي من باب «إفعال»:

(۱) قد أصبح الجو معتدلاً في الأيام الأخيرة!

(۳) من ذا الذي يخرج من الأشجار أنمارها!

(۲) جعل المسافرون جوازاتهم في أيديهم!

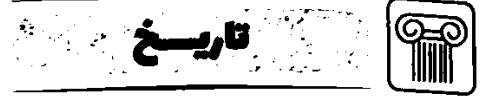
(۴) هذا النوع من الطيور لا ينتقل من مكان إلى مكان آخر!

(۲) منظر سقوط رجل من مكان مرتفع يُثير الخوفا!

(۴) هل أنت تستطيع التكلم باللغة الإنجليزية بسهولة!

(۲) احتفظ أبي بصدقه طوال حياته!

(۴) فزح الطلاب خبز نجاح زميلهم في الجامعة!

۴۱- درستی یا نادرستی عبارات‌های زیر، دربارهٔ دولت - شهرهای یونانی در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

الف) پس از پایان جنگ‌های پلوپونزی، دولت - شهری که زادگاه مردم‌سالاری بود، به رهبری یک سیاست‌مدار آزادی‌خواه، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت.

ب) رقابت آن‌ها با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر ایران، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ششم.م. شد.

ج) جانشین فیلیپ پس از آن‌که شورش تعدادی از آن‌ها را فرونشاند، با سپاهی آماده به قلمرو هخامنشیان هجوم آورد.

د) یکی از آن‌ها که زادگاه دموکراسی به شمار می‌رفت، از دیگر دولت - شهرها نفوذ و قدرت بیشتری داشت.

(۱) «الف» و «ج» برخلاف «ب» و «د» درست هستند. (۲) «الف» و «ب» و «ج» و «د» نادرست هستند.

(۳) «ب» و «ج» برخلاف «الف» و «د» نادرست هستند. (۴) «ب»، «ج» و «د» برخلاف «الف» نادرست هستند.

۴۲- کدام گزینه به طور کامل شامل عبارات‌هایی است که اطلاعات نادرستی را از شیوهٔ حکمرانی و سیاست در یونان باستان ارائه می‌دهند؟

الف) در آتن، مردان بالغی که از پدر و مادری آتنی به دنیا آمده بودند و اکثریت جمعیت این دولت - شهر را تشکیل می‌دادند، حق رأی داشتند.

ب) در نتیجهٔ توسعهٔ دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، قدرت شاهان در این سرزمین افزایش یافت.

ج) در یونان باستان، شیوهٔ متفاوت حکمرانی به صورتی بود که نخست طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف حکومت می‌کردند و سپس نظام

شاهنشاهی موروثی در این سرزمین به وجود آمد.

د) زنان، بردگان و بیگانگان آتن جزء اقلیت این سرزمین محسوب می‌شدند که از حق رأی و شرکت در امور سیاسی محروم بودند.

(۱) ج (۲) ج - د (۳) الف - ب - د (۴) الف - ب - ج - د

۴۳- ارتباط عبارات‌های زیر با «قرن چهارم پیش از میلاد (۱)، قرن پنجم پیش از میلاد (۲) و قرن ششم پیش از میلاد (۳)» در کدام گزینه، به

درستی مشخص شده است؟

الف) شکل‌گیری نوعی مردم‌سالاری متفاوت با دنیای امروز در یونان باستان

ب) کشمکش میان دولت - شهرهای یونانی با هخامنشیان

ج) به اوج رسیدن فلسفهٔ یونان

(۱) «الف»، «ب» و «ج» در مورد (۲) مشترک هستند. (۲) «ب» و «ج» در مورد (۱) مشترک هستند.

(۳) «الف» و «ب» مربوط به موارد (۲) و (۳) هستند. (۴) «ب» و «ج» مربوط به موارد (۱) و (۲) هستند.

۴۴- اطلاعات مربوط به تاریخ و جغرافیای جمهوری رم، در کدام عبارت‌ها به درستی بیان شده است؟

- (۱) جمهوری رم در فاصله یک قرن با شکست رقیبان و دشمنان خود گسترش پیدا کرد و بر سرتاسر شبه‌جزیره ایتالیا مسلط شد.
- (۲) شهر رم در شمال شبه‌جزیره ایتالیا از ادغام تعدادی از روستاها در کرانه رود تیبر پدید آمد، به گونه‌ای که ساکنان آن بر شاه این شهر شوریدند و حکومت جمهوری رم را تأسیس کردند.
- (۳) براساس قانون اساسی رم، ساختار حکومت شامل یک مجلس و شماری مقام‌های اجرایی بود و اشراف به واسطه این مجلس (سنا)، در اداره کشور مشارکت می‌کردند.
- (۴) جمهوری رم در خارج از مرزهای ایتالیا، سیاست توسعه‌طلبانه‌ای را دنبال می‌کرد. از این‌رو، در کم‌تر از یک قرن، سلسله جنگ‌های بزرگی میان آن جمهوری و حکومت کارتاژ و پادشاهان مقدونی رخ داد.

۴۵- کارتاژین در هنگام جنگ با جمهوری رم در کدام مناطق حکومت می‌کردند و جمهوری رم پس از شکست آنان بر کدام مناطق مسلط شد؟ (به ترتیب)

- (۱) سراسر دریای مدیترانه و شمال آفریقا - دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن
 - (۲) بخش‌هایی از دریای مدیترانه و شمال آفریقا - سرزمین‌های شرق دریای مدیترانه در غرب آسیا
 - (۳) بخش‌هایی از دریای مدیترانه و شمال آفریقا - دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن
 - (۴) سراسر دریای مدیترانه و شمال آفریقا - سرزمین‌های شرق دریای مدیترانه در غرب آسیا
- ۴۶- روابط علت و معلولی موارد زیر درباره پیامدهای سیاست‌های توسعه‌طلبانه جمهوری رم در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- (الف) جنگ‌های متعدد و طولانی مدت
 (ب) گسترش قلمرو امپراتوری روم
 (ج) رقابت سرداران جاه‌طلب
 (د) جنگ داخلی و آشفتگی
 (ه) قدرت گرفتن نظامیان
- (۱) الف (علت) ← ه (معلول) - ب (علت) ← د (معلول)
 (۲) ه (علت) ← د (معلول) - الف (علت) ← ب (معلول)
- (۳) ج (علت) ← د (معلول) - الف (علت) ← ه (معلول)
 (۴) الف (علت) ← ج (معلول) - ب (علت) ← د (معلول)

۴۷- روند کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران، در کدام گزینه به درستی نمایش داده شده است؟

- (۱) خوانده شدن خط میخی ← افزایش علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران ← ترجمه سنگ‌نوشته داریوش در بیستون ← فعالیت باستان‌شناسی از آلمان و آمریکا در ایران ← کسب امتیاز انحصاری کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران توسط دولت فرانسه
- (۲) خوانده شدن خط میخی ← ترجمه سنگ‌نوشته داریوش در بیستون ← افزایش علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران ← کسب امتیاز انحصاری کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران توسط دولت فرانسه ← فعالیت باستان‌شناسی از آلمان و آمریکا در ایران
- (۳) افزایش علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران ← خوانده شدن خط میخی ← ترجمه سنگ‌نوشته داریوش در بیستون ← کسب امتیاز انحصاری کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران توسط دولت فرانسه ← فعالیت باستان‌شناسی از آلمان و آمریکا در ایران
- (۴) افزایش علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران ← خوانده شدن خط میخی ← فعالیت باستان‌شناسی از آلمان و آمریکا در ایران ← ترجمه سنگ‌نوشته داریوش در بیستون ← کسب امتیاز انحصاری کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران توسط دولت فرانسه

۴۸- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر، درباره «خدای‌نامه‌ها» در کدام گزینه مشخص شده است؟

- (الف) مورخان مسلمان ایران با استفاده از ترجمه‌ای عربی از خدای‌نامه‌ها، تاریخ ایران باستان را نگاهشتند.
 (ب) بازگوکننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز حکومت ساسانی تا پایان آن هستند.
 (ج) متن اصلی خدای‌نامه‌ها از بین رفته و تنها چیزی که باقی مانده، ترجمه عربی آن‌ها است.
 (د) مهم‌ترین نوشته‌های دوران ساسانی به شمار می‌روند.

- (۱) «الف» و «ج» برخلاف «ب» و «د» درست هستند.
 (۲) «ب»، «ج» و «د» برخلاف «الف» نادرست هستند.
 (۳) «ج» و «د» برخلاف «الف» و «ب» نادرست هستند.
 (۴) «الف»، «ب» و «د» برخلاف «ج» درست هستند.

۴۹- همه گزینه‌ها درباره منابع دست اول دوران ساسانی و هخامنشی، نادرست هستند؛ به جز.....

(۱) از دوره ساسانی تعداد زیادی سنگ‌نوشته بر جای مانده است، اما از آثار باقی‌مانده می‌توان به سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم که شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان را بازگو می‌کند، اشاره کرد.

(۲) پنج ستون از لوح‌های گلی بیستون که در حقیقت گزارشی تاریخی محسوب می‌شود، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون اختصاص دارد.

(۳) در کاوش‌های تخت جمشید بیش از سی هزار سنگ‌نوشته به زبان ایلامی کشف شد که تاکنون حدود چهار تا پنج هزار از این سنگ‌نوشته‌ها خوانده و ترجمه شده‌اند.

(۴) لوح‌های گلی کشف‌شده در تخت جمشید، اطلاعات سودمندی درباره اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان ارائه می‌دهند.

۵۰- کدام گزینه درباره دستاوردهای گوناگون اطلاعات تاریخی به دست آمده از کاوش‌های باستان‌شناسی و تحقیقاتی که درباره تاریخ ایران در دوره باستان در دو بیست سال گذشته صورت گرفت، درست است؟

(الف) کاوش‌های باستان‌شناسی و پژوهش‌های جدید نشان داد که ساکنان فلات ایران پس از مهاجرت اقوام آریایی، به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته‌ای را بنیان نهاده بودند.

(ب) این آگاهی‌ها کمک کرد تا سلسله‌های پادشاهی مادی تا ساسانیان بهتر و بیشتر شناخته شوند و امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، به طور کامل فراهم آمد.

(ج) کاوش‌های باستان‌شناسی و پژوهش‌های جدید نشان داد که ساکنان فلات ایران پیش از مهاجرت اقوام آریایی، به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتاً پیشرفته‌ای را بنیان نهاده بودند.

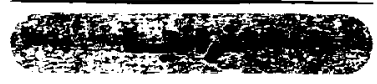
(د) این آگاهی‌ها کمک کرد تا سلسله‌های پادشاهی مادی تا ساسانیان بهتر و بیشتر شناخته شوند و امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه، تا حدودی فراهم آمد.

(۴) ج - د

(۳) ب - ج

(۲) الف - د

(۱) الف - ب

۵۱- شکل زیر جهت یکی از مناطق کوهستانی ایران را نشان می‌دهد. کدام گزینه درباره آن درست است؟

(۱) توده‌های کوهستانی سهند و سبلان در این منطقه قرار گرفته‌اند.

(۲) منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است.

(۳) رودهایی چون چالوس و هراز در آن جریان دارند.

(۴) از برخورد صفحه عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است.

۵۲- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) منطقه کوهستانی زاگرس، چین‌خوردگی‌های دیواره‌مانندی با دره‌های موازی و به طول صدها کیلومتر است که از مریوان در کردستان تا شمال تنگه هرمز امتداد یافته است.

(ب) احداث جاده‌ها، از بین بردن جنگل‌ها و استفاده نامناسب از اراضی کشاورزی از جمله عوامل انسانی تغییر شکل ناهمواری‌ها در زاگرس، به شمار می‌روند.

(ج) در سه دهه اخیر، شکل‌های جدیدی از ناهمواری در منطقه کوهستانی زاگرس ایجاد شده که ناشی از نوسان چرخش آب و هوایی این منطقه بوده است.

(۳) غ - غ - ص

(۲) ص - ص - غ

(۱) ص - ص - ص

۵۳- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کنند؟

«یکی از دشت‌های فارس،»

(الف) همانند دشت نهاوند، حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین است.

(ب) هم‌چون دشت لوت، در هنگام چین‌خوردگی‌ها و در حد فاصل تاقدیس‌ها ایجاد شده است.

(ج) مانند ماهی‌دشت کرمانشاه، بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده است.

(د) برخلاف دشت ارژن، در نتیجه گسل‌خوردگی و فرونشست بخشی از پوسته زمین شکل گرفته است.

۴ (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)

۵۴- با توجه به پدیده‌های طبیعی مناطق کوهستانی کشورمان و علت پیدایش آن‌ها، چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

(الف) گنبد‌های نمکی ← فعالیت‌های آتشفشانی در منطقه زاگرس

(ب) ناهمواری‌های مریخی ← فعالیت‌های کوه‌زایی مواد رسوبی در شمال سیستان و بلوچستان

(ج) گل‌فشان‌ها ← فعالیت‌های زمین‌ساختی در اطراف چاله جازموریان در کرمان

(د) کوه‌های مینیاتوری ← فرسایش در رشته‌کوه‌های بشاگرد در منطقه مکران

۴ (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)

۵۵- محدوده منطقه کوهستانی مرکزی در ایران، مابین کدام استان‌ها است؟

(۱) خراسان شمالی، کرمان و قزوین

(۲) خراسان شمالی، کرمان و سیستان و بلوچستان

(۳) خراسان رضوی، سیستان و بلوچستان و کرمان

(۴) خراسان رضوی، قزوین و سیستان و بلوچستان

۵۶- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«کارشناسان هواشناسی با توجه به وضعیت هوا و تغییرات آن را برای روزهای آینده پیش‌بینی می‌کنند.»

(۱) چگونگی شکل‌گیری مراکز کم‌فشار و پرفشار

(۲) عرض جغرافیایی هر منطقه

(۳) تصاویر ماهواره‌ای تهیه‌شده از فشار هوا، رطوبت و دمای هر منطقه

(۴) نوع توده هوا، سرعت و جهت حرکت آن‌ها

۵۷- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کنند؟

«در سواحل شمالی سواحل جنوبی»

(الف) برخلاف - اختلاف دما، کم‌تر است.

(ب) برخلاف - زاویه تابش خورشید، مایل‌تر است.

(ج) هم‌چون - پراکندگی بارش‌ها، تحت تأثیر جهت کوهستان‌ها است.

(د) هم‌چون - میزان رطوبت نسبی هوا، زیاد است.

۳ (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)

۵۸- با توجه به توده‌های هوایی که در طول سال وارد کشورمان می‌شود، چه تعداد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

(الف) توده هوای سودانی و توده هوای گرم و خشک، اثرات آب و هوایی یکسانی را به همراه دارند.

(ب) تنها توده هوایی که در دوره گرم وارد کشورمان می‌شود، جنوب شرق ایران را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

(ج) توده هوای مرطوب موسمی و مرطوب غربی در دوره‌های زمانی متفاوتی به ایران نفوذ می‌کنند.

(د) جریان ورود توده‌های هوایی در نیمه غربی کشورمان نسبت به نیمه شرقی، بیشتر است.

۴ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۱ (۴)

۵۹- با توجه به عوامل مؤثر بر آب و هوای ایران، چه تعداد از عبارات‌های داده‌شده، ناشی از عامل موقعیت جغرافیایی است؟

(الف) کشور ما در داخل مهم‌ترین کمربند خشک و بیابانی کره زمین قرار دارد.

(ب) در حالی که زندگی مردم اردبیل با سرما آمیخته شده، ساحل‌نشینان دریای عمان ممکن است سال‌ها بارش برف را در محل زندگی خود نبینند.

(ج) در نواحی داخلی کشور به دلیل دوری از منابع رطوبت، اختلاف دما زیاد است.

(د) در نواحی کوهستانی کشور، آب و هوا سردتر و در دشت‌های داخلی کشور که ارتفاع کم‌تری دارند، آب و هوا گرم‌تر است.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۶۰- با توجه به انواع نواحی آب و هوایی در کشورمان و ویژگی‌های اصلی آن‌ها، کدام گزینه درباره مقایسه نواحی ذکرشده نادرست است؟

(الف) آب و هوای گرم و خشک

(ج) آب و هوای کوهستانی

(۲) «الف» برخلاف «ج» = اختلاف شدید دما

(۱) «الف» و «ب» = خشکی هوا

(۴) «ب» برخلاف «ج» = میانگین دمای بالای سالیانه

(۳) «ب» برخلاف «ج» = بارش کم

۶۱- کدام گزینه، به ترتیب عبارات‌های زیر را تکمیل می‌کند؟

- هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق پابرجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

- بهره‌وری‌های بی‌نظیر کنونی و بحران‌های زیست‌محیطی کنونی در دنیا، محصول دیدگاه است.

- یکی از متفکرانی که درباره ویژگی‌های جهان اجتماعی متجدد اندیشیده، است.

- جهان اجتماعی به خداوندگاران و قدرت‌های فوق طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

(۱) مشارکت اجتماعی افراد - فرهنگ اساطیری - کارل مارکس جامعه‌شناس آلمانی - معنوی

(۲) حقوق و تکالیف افراد - جهان اجتماعی سکولار - کارل مارکس جامعه‌شناس آلمانی - اساطیری

(۳) حقوق و تکالیف افراد - جهان اساطیری - ماکس وبر جامعه‌شناس آلمانی - معنوی

(۴) مشارکت اجتماعی افراد - جهان اجتماعی دنیوی - ماکس وبر جامعه‌شناس آلمانی - اساطیری

۶۲- در رابطه با بحث «فرصت‌ها و محدودیت‌ها در جهان اجتماعی» کدام یک از عبارات‌های زیر درست نیست؟

(۱) جهان متجدد، رویکرد دنیوی و این‌جهانی دارد و در جهت برخورداری از زندگی دنیوی و تسلط انسان بر این عالم گام برمی‌دارد و اندیشمندان فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای این جهان اجتماعی برشمرده‌اند.

(۲) فرصت‌ها و محدودیت‌ها یا باید‌ها و نبایدهای جهان اجتماعی به صورت حقوق و تکالیف افراد ظاهر می‌شوند. حقوق و تکالیف، به یک‌دیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند.

(۳) جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان صرفاً براساس فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد، به طوری که همه جهان‌های اجتماعی، فرصت شکوفایی استعدادهای آدمی را فراهم می‌آورند.

(۴) بخش‌های مختلف جهان اجتماعی، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی دارند. فرصت‌ها و محدودیت‌ها به یک‌دیگر وابسته‌اند و هیچ‌کدام بدون دیگری محقق نمی‌شوند و در واقع دو روی یک سکه‌اند.

۶۳- به ترتیب هر یک از عبارات‌ها و گزاره‌های زیر، در ارتباط با جهان متجدد، به کدام مفاهیم اشاره دارند؟

- قدرت پیشگیری از حوادث طبیعی با روش تجربی و فناوری حاصل از آن که آدمیان برای رسیدن به این اهداف از علوم تجربی استفاده می‌کنند.

- با افول این علوم، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری، از دست می‌رود.

- فیلم سینمایی عصر جدید چارلی چاپلین

- قوت آفرنگ از علم و فن است / از همین آتش، چراغش روشن است

(۱) غلبه کنش‌های عقلانی معطوف به اهداف دنیوی - استفاده از علوم تجربی - طرد عناصر مقدس و معنوی - گسترش دانش وسایل

(۲) گسترش دانش وسایل - علوم عقلانی و وحیانی - قفس آهنین - بسط عقلانیت ابزاری

(۳) رواج کنش‌های حسابگرانه معطوف به دنیا - علوم مبتنی بر روش‌های تجربی - قفس آهنین - طرد عناصر مقدس و معنوی

(۴) توسعه عقلانیت ابزاری - استفاده از علوم با روش‌های فراتجربی - طرد عناصر مقدس و معنوی - قفس آهنین

۶۴- ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند است و پیامدهای هر جهان اجتماعی، تا زمان باقی است. هر جهان اجتماعی، براساس عقاید و ارزش‌های خود، را برای انسان فراهم می‌آورد و جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس ارزیابی کرد. (۱) گسترش ظرفیت‌ها و توانمندی‌های جهان موجود - فراهم بودن موقعیت جدید برای کنش‌های بعدی افراد - افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی - میزان تأثیری که بر فعالیت اجتماعی اعضا دارد

(۲) گسترش ظرفیت‌ها و توانمندی‌های جهان موجود - پلرجا بودن مشارکت اجتماعی افراد - فرصت شکوفایی فطرت آدمی - عقاید و ارزش‌های هر جهان اجتماعی (۳) پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین - فراهم بودن موقعیت جدید برای کنش‌های بعدی افراد - فرصت شکوفایی فطرت آدمی - آرمان‌ها و ارزش‌های آن جهان (۴) پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌ای نوین - پلرجا بودن مشارکت اجتماعی افراد - افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی - فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورد

۶۵- پاسخ هر یک از پرسش‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- کدام جوامع یا علوم نمی‌توانند از حق و یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند؟
- رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن برای تسلط بر جامعه و طبیعت را چه می‌نامند؟
- مهم‌ترین آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی در جهان اسلام کدام‌اند؟
- کدام جهان، طبیعت را صرفاً ماده خامی می‌داند که در اختیار انسان است و او می‌تواند به میل خود در آن دخل و تصرف کند؟

(۱) علوم‌ی که توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را ندارند - غلبه کنش‌هایی که اهداف دنیوی را با علوم تجربی تعقیب می‌کنند - روش‌های مبتنی بر عقل و وحی - جهان اجتماعی دنیوی

(۲) جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند - گسترش عقلانیت ابزاری - عمل به حق و پرهیز از باطل - جهان اجتماعی دنیوی (۳) جهان‌های اجتماعی که عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند - گسترش دانش وسایل - روش‌های مبتنی بر عقل و وحی - جهان اساطیری (۴) علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود کنند - غلبه کنش‌های عقلانی که اهداف دنیوی را تعقیب می‌کنند - عمل به حق و پرهیز از باطل - جهان اساطیری

۶۶- به ترتیب کدام یک از گزینه‌های زیر، در ارتباط با «قلمرو واقعی جهان اجتماعی» درست ولی در ارتباط با «قلمرو آرمانی جهان اجتماعی» درست نیست؟

(۱) هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه، آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند - ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن‌ها جانبداری می‌کنند و به آن‌ها عمل می‌کنند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی است.

(۲) احترام به پدر و مادر، بیرون از قلمرو واقعی و ناپسند بودن اسراف و تبذیر، درون قلمرو واقعی است - امنیت برای یک جامعه بسامان، پدیده‌ای در قلمرو واقعی و برای یک کشور آشوبزده، در قلمرو آرمانی است.

(۳) ارزش‌هایی که مردم یک جامعه به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد - قلمرو آرمانی همان نظام معیار جهان اجتماعی است که بسناری کم و بیش به آن عمل می‌کنند و برخی هم آن را مراعات نمی‌کنند.

(۴) استقلال سیاسی در ایران، پیش از انقلاب اسلامی یک آرمان بود که با انقلاب اسلامی، وارد قلمرو واقعی شد - ارزش‌هایی است که مردم، رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند ولی در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند.

۶۷- به ترتیب کدام یک از موارد زیر، جزء ارزش‌های باطل می‌باشد و در رابطه با حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها، کدام گزینه درست می‌باشد؟

(۱) استکبار و غلبه بر دیگر جوامع - حق و باطل بودن آن‌ها، براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های مختلف نسبت به آن‌ها تعیین می‌شود.

(۲) آزادی انسان از همه بندها و موانع راه سعادت - باطل بودن عقاید و ارزش‌های باطل، با نوع مواجهه جوامع مختلف با آن‌ها دگرگون می‌شود.

(۳) استکبار و غلبه بر دیگر جوامع - حقانیت و درستی عقاید و ارزش‌های حقیقی، با موافقت و مخالفت آدمیان تغییر نمی‌یابد.

(۴) آزادی انسان از همه بندها و موانع راه سعادت - حق و باطل بودن آن‌ها، براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.

۶۸- به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی، خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، می‌گویند و دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها هستند. برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به جهان اجتماعی را فراهم کنند.

(۱) آرمان اجتماعی - عمل به حق و پرهیز از باطل - روش‌ها و علوم تجربی - قلمرو واقعی

(۲) واقعیت اجتماعی - عمل به حق و پرهیز از باطل - تعلیم و تربیت - قلمرو آرمانی

(۳) واقعیت اجتماعی - علوم مبتنی بر عقل و وحی - روش‌ها و علوم تجربی - قلمرو آرمانی

(۴) آرمان اجتماعی - علوم مبتنی بر عقل و وحی - تعلیم و تربیت - قلمرو واقعی

۶۹- قابل تغییر بودن مرز قلمرو واقعی و قلمرو آرمانی جهان اجتماعی براساس عمل مردم، با کدام گزینه مرتبط می‌باشد و تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست و خانواده، بیانگر کدام مفهوم است؟

(۱) یعنی آرمان‌ها و قلمرو آرمانی، همان نظام معیار جهان اجتماعی است که بسیاری کم و بیش، به آن عمل می‌کنند - پدیده اجتماعی

(۲) این‌که قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یک‌دیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند - آرمان اجتماعی

(۳) یعنی واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی و مرزبندی نمود - قلمرو آرمانی جهان اجتماعی

(۴) این‌که زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها با قلمرو واقعی جهان اجتماعی فراهم است - قلمرو واقعی جهان اجتماعی

۷۰- تعداد عبارت‌های صحیح را مشخص کنید و کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند.

(ب) جهان اجتماعی پس از پدید آمدن، پیامدهایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد می‌باشد.

(ج) حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود.

(د) شعر «در نگاهش آدمی آب و گل است / کاروان زندگی بی‌منزل است» بیانگر ویژگی گسترش عقلانیت ابزاری است.

(۱) ۲ - غ - ص - ص (۲) ۳ - غ - ص - ص (۳) ۲ - ص - غ - ص (۴) ۳ - ص - غ - ص

۷۱- کدام عبارت درست است؟

(۱) تعریف، مهم‌ترین عمل ذهن انسان بر روی مفاهیم و تصدیقات است و کاربرد وسیعی در علوم مختلف دارد.

(۲) تعریف، خارج از مباحث منطقی اهمیت ندارد و تنها در منطق است که جنبه عملی و کاربردی به خود می‌گیرد.

(۳) گاهی اختلاف نظر مربوط به باورها نیست، بلکه به دلیل به کارگیری یک واژه مبهم و عدم تعریف دقیق آن است.

(۴) تعریف، یعنی شناساندن مفاهیم و صورهای مجهول برای شنونده، فقط می‌تواند متعلق به عالم زبان باشد.

۷۲- نوع کدام تعریف متفاوت است؟

(۱) مثل این‌که ببرسند عنقا چیست؟ گوییم: سیمرغ آن‌که پیدا نیست.

(۲) در تعریف یک مفهوم مجهول، مانند ادیتور بگوییم: ویراستار.

(۳) در تعریف یک مفهوم مجهول، مانند چرخبال می‌گوییم: یعنی این.

(۴) VAR مخفف video assistant referee به معنی کمک‌داور ویدیویی است.

۷۳- با توجه به این‌که گفته می‌شود «تعریف باید واضح باشد»، در کدام گزینه، ویژگی و شرط وضوح و روشنی به درستی بیان نشده است؟

(۱) استفاده از الفاظ مشترک لفظی

(۲) بهره نگرفتن از الفاظ نامأنوس، غریب و دشوار

(۳) عاری بودن از ابهام و ابهام

(۴) به کار نبردن الفاظ استعاری و مجازی بدون قرینه

۷۴- عبارت زیر به کدام مقاله اشاره دارد؟

«یهودی متعصبی را پرسیدند: «خاخام چیست؟» گفت: «حبر»، گفتند: «حبر یعنی چه؟»، پاسخ داد: «خاخام»

(۱) مقاله تعریف به اعم (۲) مقاله تعریف دوری (۳) مقاله تعریف به اخص (۴) مقاله ابهام و عدم وضوح

۷۵- کدام عبارت درست است؟

- (۱) هم قیاس و هم استقرا مدعی استنتاج ضروری و یقینی هستند.
- (۲) نه در قیاس و نه در استقرا، مقدمات از نتیجه حمایت نسبی نمی‌کنند.
- (۳) هم در قیاس و هم در استقرا، مقدمات از نتیجه حمایت مطلق می‌کنند.
- (۴) قیاس مدعی استنتاج ضروری و استقرا مدعی نتیجه‌گیری احتمالی است.

۷۶- کدام روش برای مقابله با مغالطه تمثیل ناروا، مناسب‌تر است و مثال دقیق‌تر آن چیست؟

- (۱) توجه به وجوه اختلاف - کتاب‌های قدیمی مانند اشیای قدیمی ارزشمندی هستند که باید به دقت از آن‌ها نگهداری کرد.
- (۲) توجه به وجوه اشتراک - برخی از کتاب‌های قدیمی جزء میراث فکری بشرند و مطالب آن‌ها هنوز صحیح هستند.
- (۳) توجه به وجوه اشتراک - صرف کردن هزینه برای معلولان ذهنی، مانند تلف کردن مال برای ماشین فرسوده است.
- (۴) توجه به وجوه اختلاف - معاون یک شرکت برخلاف چرخ یدکی ماشین، در شرایط عادی نیز مفید و منشأ اثر است.

۷۷- نوع کدام استدلال متفاوت است؟

- (۱) تیم فوتبال مانند موتور ماشین است. همان‌طور که با حذف یک جزء از قطعات، موتور از کار می‌افتد، با اخراج یک بازیکن، تیم هم عملکرد مطلوب را از دست می‌دهد.
- (۲) من یک انسان هستم و هر انسانی به تغذیه مناسب و کافی و هوای سالم نیاز دارد؛ من هم مانند دیگران به تغذیه مناسب و کافی و هوای سالم نیازمند هستم.
- (۳) انسان مانند بالن است و ثروت هم چون وزنه‌های آویزان به او هستند هر چه این وزنه‌ها کم‌تر باشد انسان اوج بیشتری می‌گیرد و به کمالات بیشتری می‌رسد.
- (۴) یک مرکز علمی مانند مغز ما است. همان‌طور که سلول‌های جدید جایگزین سلول‌های فرسوده مغز می‌شوند، محققین جدید هم باید جایگزین محققین قدیمی شوند.

۷۸- در استقرای تعمیمی قوی برای این‌که نمونه‌ها، بیانگر همه طیف‌های مختلف جامعه آماری ما باشد، کدام شرط ضروری است؟

- (۱) متفاوت بودن نمونه‌ها
- (۲) مناسب بودن تعداد نمونه‌ها
- (۳) تصادفی بودن نمونه‌ها
- (۴) تعیین حجم و مقدار نمونه‌ها

۷۹- انسان‌هایی در زندگی، تصمیم‌های خود را بر مبنای «گردآوری محدود داده‌ها» و «تخمین» اتخاذ می‌کنند. چنین افرادی به کدام نوع استدلال

مجهز شده‌اند؟

- (۱) استدلال قیاسی
- (۲) استدلال تعمیمی
- (۳) استدلال تمثیلی
- (۴) استنتاج بهترین تبیین

۸۰- کدام گزینه با استنتاج بهترین تبیین سازگار نیست؟

- (۱) قابل استفاده در بررسی و سنجش فرضیه‌های علمی
- (۲) دارای کاربرد و اهمیت بسیار در زندگی روزمره
- (۳) ارائه‌دهنده احتمال معقول از میان احتمالات مختلف
- (۴) نوعی استدلال قیاسی با محتمل‌ترین و بهترین تبیین

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۰۹/۳۰

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۲) دوره دوم متوسطه پایه دهم انسانی

شماره داوطلبی	نام خانوادگی
مدت پاسخگویی: ۸۵ دقیقه	تعداد سؤالات: ۸۰

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	عنوان	تعداد سؤالات	مدت پاسخگویی (دقیقه)	نوع سؤالات	نوع پاسخگویی
۱	ریاضیات	۱۰	۱۵ دقیقه	۱	۱۰
۲	اقتصاد	۱۱	۱۰ دقیقه	۲۰	۱۰
۳	علوم و فنون ادبی	۲۱	۱۰ دقیقه	۳۰	۱۰
۴	زبان عربی (اختصاصی)	۳۱	۱۰ دقیقه	۴۰	۱۰
۵	تاریخ	۴۱	۱۰ دقیقه	۵۰	۱۰
۶	جغرافیا	۵۱	۱۰ دقیقه	۶۰	۱۰
۷	جامعه‌شناسی	۶۱	۱۰ دقیقه	۷۰	۱۰
۸	منطق	۷۱	۱۰ دقیقه	۸۰	۱۰

۲

$$f(x) = \frac{x^2 - 4x + 7}{x^2 - 4x + 1} = \frac{(x^2 - 4x + 4) - 4 + 7}{(x^2 - 4x + 4) - 4 + 1} = \frac{(x-2)^2 + 3}{(x-2)^2 - 3}$$

$$f(2 + \sqrt{3}) = \frac{(\sqrt{3})^2 + 3}{(\sqrt{3})^2 - 3} = \frac{6}{0} = \infty$$

$$f(2n) = f(2n+1) \Rightarrow \frac{2n-1}{2n+1} = \frac{2n}{2n+2}$$

$$\Rightarrow (2n-1)(2n+2) = 2n(2n+1)$$

$$\Rightarrow 4n^2 + 4n - 2n - 2 = 4n^2 + 4n \Rightarrow 2n = -2 \Rightarrow n = -1$$

$$f(2n^2) = f(2) = \frac{2-1}{2+1} = \frac{1}{3}$$

$$f(a) = 2a^2 - a^2 + 2 = 7 \Rightarrow a^2 = 5 \Rightarrow a = \pm\sqrt{5}$$

اگر $a = -2$ باشد:

$$f(x) = 2x^2 + 2x + 2$$

$$f(2a-1) = f(-5) = 2(-5)^2 + 2(-5) + 2 = 42$$

اگر $a = 2$ باشد:

$$f(x) = 2x^2 - 2x + 2$$

$$f(2a-1) = f(3) = 2(3)^2 - 2(3) + 2 = 16$$

$$x=1 \Rightarrow f(1) = (f(1) - 4) \times 1 + 4f(-1)$$

$$\Rightarrow 4 = 4f(-1) \Rightarrow f(-1) = 1$$

$$x=-1 \Rightarrow f(-1) = (f(1) - 4)(-1) + 4f(-1)$$

$$\Rightarrow 1 = -f(1) + 4 + 4 \Rightarrow f(1) = 7$$

$$(1), (2) \Rightarrow f(x) = (7-4)x + 4(1) \Rightarrow f(x) = 3x + 4 \Rightarrow f(2) = 10$$

تعداد افراد کلاس n نفر است. پس هزینه سرانه بدون اولیا $\frac{800}{n}$

خواهد بود. با اضافه شدن 15 نفر، سرانه هر فرد 12 می شود.

$$\left(\frac{800}{n} - 12\right)(n+15) = 800 \Rightarrow \frac{(800-12n)(n+15)}{n} = 800$$

$$\Rightarrow 4(200-3n)(n+15) = 800n$$

$$\Rightarrow 200n + 3000 - 3n^2 - 45n = 800n$$

$$\Rightarrow -3n^2 - 45n + 3000 = 0 \xrightarrow{+(-2)} n^2 + 15n - 1000 = 0$$

$$\Rightarrow (n-25)(n+40) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n=25 \text{ قی} \\ n=-40 \text{ غی} \end{cases}$$

الف) علاوه بر حمایت از حقوق مالکیت و اجرای قراردادها،

دولت با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه های مختلف می کوشد تا وجود

اطلاعات و آگاهی های لازم را برای مبادله بین افراد

شرکت های دارویی و غذایی نمی توانند پیش از انجام

گواهی معتبر، محصولات خود را به بازار عرضه کنند.

صلاحیت های لازم به مشاغل مختلف وارد شوند.

وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را

به نوعی سبب بهبود عملکرد بازار می شود.

۱

$$\left(\frac{x+1}{x-1} - \frac{2x+2}{x-2}\right) = \frac{1+ax}{(x-1)(x-2)} \Rightarrow (x+1)(x-2) - (2x+2)(x-1) = 1+ax$$

$$\Rightarrow (x+1)(x-2) - (2x+2)(x-1) = 1+ax$$

$$\Rightarrow x^2 - x - 2 - (2x^2 + x - 2) = 1+ax \Rightarrow -x^2 + (-2-a)x = 0$$

$$\Delta = 0 \Rightarrow (-2-a)^2 - 4(-1)(0) = 0 \Rightarrow (-2-a)^2 = 0$$

$$\Rightarrow -2-a = 0 \Rightarrow a = -2$$

$$\left(1 + \frac{2}{x} - \frac{2}{x}\right)x^2 \Rightarrow x^2 + 4 = 6x \Rightarrow x^2 - 6x + 4 = 0$$

$$\Delta = (-6)^2 - 4(1)(4) = 36 - 16 = 20$$

$$x = \frac{6 \pm \sqrt{20}}{2} = 3 \pm \sqrt{5} \Rightarrow a=3, b=5 \Rightarrow a^2 + b^2 = 3^2 + 5^2 = 34$$

تعداد دوستان علی را n در نظر می گیریم:

$$\frac{1}{n} - \frac{1}{n+1} = \frac{1}{20} \Rightarrow \frac{n+1 - n}{n(n+1)} = \frac{1}{20} \Rightarrow \frac{1}{n(n+1)} = \frac{1}{20} \Rightarrow n(n+1) = 20$$

$$\Rightarrow n^2 + n - 20 = 0 \Rightarrow n^2 + n - 20 = 0$$

$$\Rightarrow (n-4)(n+5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n=4 \\ n=-5 \text{ غی} \end{cases}$$

چون دو زوج مرتب داده شده، با هم برابرند، پس باید مؤلفه های اول و دوم آن ها با هم برابر باشند، بنابراین:

$$x^2 - 4x = 4x - 15 \Rightarrow x^2 - 8x + 15 = 0$$

$$\Rightarrow (x-3)(x-5) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=3 \\ x=5 \end{cases}$$

$$-10x + 12 = -x^2 + x - 12 \Rightarrow x^2 - 11x + 24 = 0$$

$$\Rightarrow (x-3)(x-8) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=3 \\ x=8 \end{cases}$$

پس جواب $x=3$ قابل قبول است.

$$a^2 - a + 2 = 3^2 - 3 + 2 = 26$$

۲

$$f = \{(2, 2m+n), (5, n^2+2), (2, n^2), (5, 6m+1)\}$$

چون رابطه داده شده تابع است، پس باید زوج مرتب هایی که مؤلفه اول برابر

دارند، مؤلفه دوم آن ها نیز برابر باشند، بنابراین:

$$\begin{cases} 2m+n = n^2 \Rightarrow m = \frac{n^2-n}{2} \quad (1) \\ 6m+1 = n^2+2 \Rightarrow m = \frac{n^2+2}{6} \quad (2) \end{cases}$$

$$\frac{n^2-n}{2} = \frac{n^2+2}{6}$$

$$(1), (2) \Rightarrow \frac{n^2-n}{2} = \frac{n^2+2}{6} \Rightarrow 3n^2 - 3n = n^2 + 2$$

$$\Rightarrow 2n^2 - 3n - 2 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-3)^2 - 4(2)(-2) = 9 + 16 = 25$$

$$n = \frac{3 \pm \sqrt{25}}{4} \Rightarrow \begin{cases} n=2 \\ n=-\frac{1}{2} \end{cases} \xrightarrow{n>1} n=2$$

$$m = \frac{n^2-n}{2} \xrightarrow{n=2} m = \frac{2-2}{2} = 0$$

$$m^2 + n^2 - mn = 0 + 2^2 - 0 = 4$$

ب) قیمت و مقدار تبادلی، نقطه برخورد دو منحنی عرضه و تقاضا است یعنی جایی که میزان عرضه و تقاضا با هم برابرند. این اتفاق در قیمت ۳۰۰ تومان و با ۱۶ واحد کالا رخ می‌دهد.

ج) قیمت ۱۵۰ تومان کم‌تر از قیمت تبادلی است، پس با مازاد تقاضا مواجه هستیم و برای خروج از این وضعیت، باید مقدار تقاضا تا ۱۶ واحد (کاهش به میزان ۱۲ واحدی) کاهش یابد.

الف) به طور کلی، یکسان نبودن منبسط و عوامل تولید در کشورها و نیز یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری یا تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی، از دلایلی است که باعث می‌شود کشورها با یکدیگر وارد مبادله شوند. همین عوامل باعث می‌شود تا تولید یک محصول در کشور به صرفه باشد و در کشور دیگر، صرفه اقتصادی نداشته باشد و همین اختلاف، پایه بده - بستان دو کشور یا صادرات و واردات را تشکیل می‌دهد.

ب) دولت سالیانه بخشی از درآمد مورد نیاز خود را نیز از طریق ایجاد بدهی تأمین می‌کند؛ یعنی از مردم قرض می‌گیرد یا آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت شریک می‌کند و از محل سود این طرح‌ها سودی بین آن‌ها تقسیم می‌کند. این درآمد نیز نمی‌تواند تا ابد پایدار باشد.

ج) کاهش تقاضا یعنی این‌که ما در جامعه مان با افزایش قیمت و افزایش عرضه مواجه خواهیم شد.

۲

مرحله (۳)	مرحله (۲)	مرحله (۱)	
$120,000 + (120,000 \times \frac{A}{100}) =$ $120,000 + 9600 = 129,600$	$92,000 + (92,000 \times \frac{A}{100}) =$ $92,000 + 7360 = 99,360$	$75,000 + (75,000 \times \frac{A}{100}) =$ $75,000 + 6000 = 81,000$	قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده
$120,000 \times \frac{A}{100} = 9600$	$92,000 \times \frac{A}{100} = 7360$ (ج)	$75,000 \times \frac{A}{100} = 6000$	مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده
-۷۳۶۰	-۶۰۰۰	-	اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده
$9600 - 7360 = 2240$ (الف)	$7360 - 6000 = 1360$	۶۰۰۰	مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده
$6000 + 1360 + 2240 = 9600$ (ب)	-	-	مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

الف) دولت برای تأمین سطحی از کالاها و خدمات عمومی برای همگان، از مردم مالیات می‌گیرد. هدف اصلی دارد. اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است. دیگر این‌که مالیات می‌تواند فعالیت‌های نامناسب مانند کشیدن سیگار را کاهش و رفتارهای مطلوب، مانند مصرف شیر را افزایش دهد و نیز به کاهش ناهنجاری‌های اقتصادی کمک کند.

ب) یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم، عوارض گمرکی است. حقوق و عوارض گمرکی در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاها مختلف است که با نام «تعرفه‌های گمرکی» نیز شناخته می‌شود. این نوع از مالیات‌ها، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و به‌جز این‌که یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

ب) اساس و مبنای مالیات بر دارایی که نوعی مالیات مستقیم به شمار می‌آید ثروت مؤدی (پرداخت‌کننده مالیات) است. مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، مالیات بر ارب است که از اسامی و دارایی‌های باقی‌مانده شخص فوت‌شده، دریافت می‌شود.

ج) مالیات بر مصرف، مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاها را در زمان خرید آن کالا پرداخت می‌کنند. این نوع مالیات نهایتاً توسط مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود.

الف) گاه به دلایل طبیعی، اقتصادی، قانونی یا حتی غیرقانونی، تعداد فروشنده یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می‌شود. این وضعیت را انحصار می‌گوییم. مثلاً شرکت تانیر در کشور ما، به دلیل طبیعی و شرکت‌های خودرویی به دلایل قانونی، انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند.

ب) به مجموعه خریداران (تقاضاکنندگان یا همان خانوارها) و فروشندگان (عرضه‌کنندگان یا همان بنگاه‌ها) هر چیزی در هر جایی «بازار» گفته می‌شود. بنابراین بازار دو بخش دارد: تقاضاکنندگان و عرضه‌کنندگان.

ج) افزایش درآمد در مورد کالای پست: انتقال به چپ و پایین کاهش درآمد در مورد کالای پست: انتقال به راست و بالا

الف) برای به دست آوردن حداکثر پرداختی مصرف‌کنندگان یا حداکثر دریافتی تولیدکنندگان در قیمت ۲۵۰ تومان، باید میزان عرضه که ۱۲ واحد است را در قیمت هر واحد (۲۵۰ تومان) ضرب کنیم: $250 \times 12 = 3000$

۲۷ ۲) تعلق هجایی گزینه (۲):

از	با	غ	ص	دا	ی	یا	ر	می	ا	ید
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	-

۲۸ ۳) بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دیت: - U

۲) شید: - U

۳) زار: - U

۲۹ ۲) واژه‌هایی که در آن‌ها صامت «و» به کار رفته: خسرو -

روشن ضمیر - ذوق

لکته: «واو» در کلماتی چون روشن، توصیف، مواد، مورد، پرتو، درو، مرو و ...

صامت محسوب می‌شود.

تلفظ این «واو» متفاوت با تلفظ «واو» به عنوان مصوت بلند است. این تفاوت تلفظ را در کلمه «موضوع» می‌توانید بیابید.

۳۰ ۴) مفهوم مشترک بیست سؤال و گزینه (۴): ضرورت تحمل

سختی‌ها برای رسیدن به مقصود

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱) طلب یاری

۲) دشواری و خونریز بودن راه عشق

۳) پندناپذیری عاشق

گزینه صحیح را در ترجمه یا مفهوم یا واژگان مشخص کن (۳۱ - ۳۲):

۳۱ ۱) ترجمه کلمات مهم:

واجبة: یگانه، واحد / فاعلین: پس مرا پرستش کنید

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) «تنها» معادلی ندارد. / متحد (← واحد، یگانه) / «که» معادلی ندارد. / خدا (← پروردگار)

۳) «إن» ترجمه نشده است. / یگانه (← ائت یگانه) / قسمت دوم عبارت جابه‌جا ترجمه شده است.

۴) ضمیر «کم» ترجمه نشده است. / که (مانند گزینه (۲))

۳۲ ۱) ترجمه کلمات مهم:

لا تُسَبِّحُوا: دشنام ندهید / بن دُونِ اللَّهِ: به جای خدا، غیر از خدا / عُدُوا: از روی دشمنی

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) «مشرکان» مربوط به قسمت دوم عبارت است. / «آن‌ها» معادلی ندارد. / «عُدُوا» ترجمه نشده است.

۳) مشرکان (مانند گزینه (۲)) / آن‌ها (مانند گزینه (۲)) / «هیچ» اضافی است.

۴) نباید دشنام داد (← دشنام ندهید: «لا تُسَبِّحُوا» جمع و مخاطب است.) / مشرکان (مانند گزینه (۲)) / عبادت می‌کنند (← می‌خوانند) / آن‌ها (مانند گزینه (۲)) / «شما» معادلی ندارد.

۳۳ ۳) ترجمه کلمات مهم:

أشقرُّ: احساس می‌کنم / آری: می‌بینم / تَلْفَعُ: می‌درخشند / حَبَات: دانه‌ها

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ارتفاعات کوهها (← کوههای مرتفع) / طلا (← نقره) / درخشان (← می‌درخشند) / «تَلْفَعُ» فعل مضارع است. / دیدم (← می‌بینم: «آری» فعل مضارع است.) / احساس کردم (← احساس می‌کنم: «أشقرُّ» فعل مضارع است.)

۲) اجزای عبارت جابه‌جا ترجمه شده است. / قطعه‌های یخ (← قطعه‌ها) / پرتوهای طلایی خورشید (← پرتوهای خورشید مانند نقره) / پرتو (← می‌تابد) / «تَلْفَعُ» فعل مضارع است.

۳) ببینم (← می‌بینم) / روی (← بالای) / بدرخشند (← می‌درخشند)

۳۸ ۳) این‌که بگوییم «تجارت بین‌الملل» موجب ادغام هر چه

بیشتر اقتصاد ممالک جهان سوم در «اقتصاد و تجارت جهانی» است، حرف نادرستی زده‌ایم زیرا تجارت بین‌الملل باعث می‌شود جوامع جهان سوم از کالاهای بهتری استفاده کنند و سطح زندگی مردم خود را بالا ببرند.

۳۹ ۴) به طور کلی، یکسان نبودن منابع و عوامل تولید در کشورها و

نیز یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری و تفاوت‌های اقلیمی و آب و هوایی، از دلایلی است که باعث می‌شود کشورها با یکدیگر وارد مبادله شوند. همین عوامل باعث می‌شود تا تولید یک محصول در کشوری به صرفه باشد و در کشور دیگر، صرفه اقتصادی نداشته باشد. به این ترتیب:

الف) یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری

ب) وضعیت اقلیمی متفاوت

ج) یکسان نبودن منابع و عوامل تولید

۴۰ ۴) الف) فرض کنید شرکت کسب و کاری را طراحی کرده‌اید و

می‌خواهید عملاً وارد فعالیت شوید. گام اول آن است که مجوزهای لازم را برای فعالیت اقتصادی خود از دولت بگیرید. شما با گرفتن مجوزها اجازه می‌دهید که دولت به کار شما نظارت کند.

ب) فرض کنید شما مالک یک شرکت تولیدکننده دارو هستید و کار خود را با دقت و کیفیت انجام می‌دهید؛ اما رقیب شما در بازار، که آن هم یک شرکت تولید دارو است، محصولاتی با کیفیت کم‌تر و قیمت پایین‌تر ارائه می‌دهد. این کار او باعث می‌شود که نه تنها جان مصرف‌کنندگان به خطر بیفتد، بلکه به خاطر ارائه قیمت پایین‌تر، مشتری‌ها را نیز به سوی خود جذب می‌کند. حالا فرض کنید دولتی نباشد که به کار این شرکت دارویی و محصولات او نظارت کند در این صورت، هم شما به عنوان یک تولیدکننده متعهد ضرر می‌کنید و مجبور به ترک بازار می‌شوید و هم سلامت مصرف‌کنندگان به خطر می‌افتد.

۴۱ ۴) مراحل تحوّل زبان فارسی شامل سه بخش «فارسی باستان»، «فارسی میانه (پهلوی)» و «فارسی نو (دری)» می‌باشد.

۴۲ ۳) آوردن موعظه و نصیحت در شعر پارسی از آغاز قرن چهارم

معمول گردید و در این باب، قطعه‌های کوتاهی سروده شد؛ اما کسی که قصیده تمام و کمال در این موضوع سرود، «کسایی مروزی» بود؛ سپس «ناصرخسرو» شیوه او را ادامه داد.

۴۳ ۴) از «شاهنامه ابومنصوری»، تنها، چند صفحه از مقدمه‌اش به دست ما رسیده و سایر بخش‌های کتاب از میان رفته است.

۴۴ ۴) تاریخ‌الزُّمَل و الملوک: محدثین جریر طبری

۴۵ ۳) عبارت سؤال معرف «شاهنامه ابومنصوری» است که در سال ۴۴۶ قمری تألیف شد.

۴۶ ۳) سرکش و پنهان: - - - / خنده‌دار و خاکریز: U - U / سنگین

دل و بینایی: - - - / آتشین و داستان: - U -

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) جاری: - - - / اجنباز: - U - / انسانی: - - - / پنجره: - U U

۲) ایمان: - - - / ترسناک: - U - U / خشکیده: - U - / باغبان: - U -

۳) تنها: - - - / اجان‌گناز: - U - U / دستیار: - U - U / دادیار: - U - U

۲۲) بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) رخدادهای طبیعت ← رخدادهای طبیعی: «الظواهر الطبيعية» ترکیب وصفی است.
- ۲) مویستات ← همکلاسی‌ها (میت)
- ۳) ملت ما ← ملت‌ها «الشعوب» جمع و بدون ضمیر است.

۲۵) ترجمه عبارت قرآنی: «نیکی و بدی برابر نیستند بدی را به

- شیوه‌ای که بهتر است پاسخ بدهم»
مفهوم آیه این است که اگر دیگران بدی هم کردند، تو در حق آنان خوبی کن. این مفهوم در گزینه (۲) آمده است.

ترجمه و بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) ترجمه: سزای یک بدی، بدی‌ای مانند آن است / مفهوم بدی را با بدی جواب داد.
- ۲ و ۳) مفهوم: همنشین بد بر انسان اثر می‌گذارد.

۲۶) بررسی گزینه‌ها:

- ۱) الإحتفالات = المهرجانات (جشن‌ها)
- ۲) خَیْرَة (سرسبز) ≠ مَجْفُفَة (خشک)
- ۳) مترادف یا متضاد نداریم. ترجمه: مردم خوابانده هر گاه بمیرند بیدار می‌شوند
- ۴) یَزَع (می‌کارد) ≠ یَحْضُد (برداشت می‌کند)

۲۷) ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- ۱) مزدور نادان به دشمنان میهن سود می‌رساند
 - ۲) غرق شده در رودخانه به جشن چنگ زد و از سرگ نجات یافت (واژه مناسب «العبل: ریسمان، طناب» است.)
 - ۳) سال‌ها بعد اختلاف بین دو دوست صمیمی افتاد
 - ۴) مرد در کار جدیدش دوستش را شریک قرار داد
- گزینه صحیح را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۴۰ - ۳۸):

۲۸) «لا یتَقَلَّ» منتقل نمی‌شود» فعل لازم است و نیازی به مفعول ندارد.

- فعل‌های متعدی در سایر گزینه‌ها به ترتیب عبارت است از: اِنْتَظِرِي: منتظر باش، جَتَلَ: قرار داد، یَقَعَلُ: انجام می‌دهد

۲۹) در این عبارت مصدر ثلاثی مزید نداریم. در سایر گزینه‌ها

- مصدر ثلاثی مزید به ترتیب عبارت است از: الإسلام (مصدر باب افعال)، اِجْتِمَاع (مصدر باب افعال)، التَّكَلُّم (مصدر باب تَفَعُّل)

۱) «أَصْبَحَ» فعل ماضی بر وزن «أَفْعَلَ» از باب «افعال» است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) اِحْتَفَظَ: ماضی از باب «افعال» ۳) یَخْرِجُ: مضارع از باب «افعال»
- ۴) فَرَّخَ: ماضی از باب «تَفَعُّل»

۲) همه عبارات‌ها درباره دولت - شهرهای یونانی نادرست هستند

بررسی عبارات‌ها:

- الف) پس از پایان جنگ‌های ایران و یونان، دولت - شهری که زادگاه مردم‌سالاری بوده به رهبری یک سیاستمدار آزادی‌خواه به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت.
- ب) رقابت آن‌ها با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر آسیای صغیر، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ششم شد.
- ج) اسکندر مقدونی (جانشین فیلیپ) پس از آن‌که شورش یونانی‌ها را فرونشاند با سپاهی آماده به قلمرو هخامنشیان هجوم آورد.
- د) آن و امپراتور از دیگر دولت - شهرها نفوذ و قدرت بیشتری داشتند، نه فقط آن.

۲۲) همه عبارات‌ها نادرست هستند.

بررسی عبارات‌ها:

- الف) در آتن، مردان بالقی که از پدر و مادری آتنی به دنیا آمده بودند، اکثریت جمعیت این دولت - شهر را تشکیل نمی‌دادند.
- ب) در نتیجه توسعه دریانوردی و گسترش تجارت خارجی، طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف برآمدند و به جای شاهان، قدرت را در دست گرفتند.
- ج) در یونان باستان، نخست شاهان و سپس طبقه‌ای از ثروتمندان و اشراف، قدرت را به دست گرفتند.
- د) زنان، بردگان و بیگگان آتن، بیشتر جمعیت این سرزمین را تشکیل می‌دادند.

۲۳) بررسی عبارات‌ها:

- الف) شکل‌گیری نوعی مردم‌سالاری متفاوت با دنیای امروز در یونان باستان ← ۶ و ۵ ق.م.

- ب) کشمکش میان دولت - شهرهای یونانی با هخامنشیان ← ۵ ق.م.

- ج) به اوج رسیدن فلسفه یونان ← ۴ و ۵ ق.م.

۲۴) بررسی گزینه‌ها:

- ۱) جمهوری رم در فاصله ۵۰۹ تا ۲۶۴ ق.م. (بیش از دو قرن) با شکست رقیبان و دشمنان خود گسترش پیدا کرد و بر سرتاسر شبه‌جزیره ایتالیا مسلط شد
- ۲) شهر رم در مرکز شبه‌جزیره ایتالیا، از ادغام تعدادی از روستاها در کرانه رود تیبر پدید آمد، به گونه‌ای که ساکنان آن بر شاه این شهر شوریدند و حکومت جمهوری رم را تأسیس کردند.

- ۳) براساس قانون اساسی رم، ساختار حکومت شامل چند مجلس و شجاری مقام‌های اجرایی بود و اشراف به واسطه مجلس سنا در اداره کشور مشارکت می‌کردند
- ۴) جمهوری رم در خارج از مرزهای ایتالیا، سیاست توسعه‌طلبانه‌ای را دنبال می‌کرد. از این رو، در کم‌تر از یک قرن (۲۶۴ تا ۱۴۶ ق.م.) سلسله جنگ‌های بزرگی میان آن جمهوری و حکومت گارتاز و پادشاهان مقدونی رخ داد.

۲۵) کارتاژیان بر بخش‌هایی از دریای مدیترانه و شمال آفریقا

- حکومت می‌کردند و مقدونیان بر مقدونیه و یونان حکومت می‌کردند. سرانجام بعد از نبردهای طولانی، ارتش جمهوری رم رقیبان خود را شکست و بر دریای مدیترانه و سرزمین‌های پیرامون آن مسلط شد.

۲۶) جنگ‌های متعدد و طولانی موجب قدرت گرفتن نظامیان

- شده و قرن اول قبل از میلاد جمهوری رم بر اثر رقابت سرداران جاه‌طلب دچار جنگ داخلی و آشفتگی شد.

۲۷) در زمان محمد شاه قاجار، یک افسر انگلیسی به نام سیر هنری

- راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ‌نوشته‌های داریوش هخامنشی در بیستون را ترجمه کرد. با خوانده شدن خط میخی، علاقه اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران بیشتر شد و دولت فرانسه اجازه حفاری و سپس امتیاز انحصاری کاوش‌های باستانی را در سرتاسر ایران به دست آورد. پس از آن بود که باستان‌شناسی از فرانسه به کشور ما آمدند و در محوطه باستانی شوش به حفاری و کاوش مشغول شدند. در سال ۱۲۰۶ ش. کاوش‌های باستان‌شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد و باستان‌شناسان برجسته‌ای از کشورهای مختلف مانند آرنست هرتمند آلمانی و آرتور هوب آمریکایی شروع به فعالیت کردند و طعنه کاوش‌های باستان‌شناسی وسیع‌تر شد.

۲۸) بررسی عبارت‌های نادرست.

- ب) بازگوکننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند.
- ج) متن اصلی خدای‌نامه‌ها و ترجمه عربی آن‌ها از بین رفته است.
- د) از مهم‌ترین نوشته‌های دوران ساسانی به شمار می‌روند نه مهم‌ترین آن‌ها.

۲۹) بررسی سایر گزینه‌ها.

- ۱) از دوره ساسانی تعداد زیادی سنگ‌نوشته برجای مانده است.
- ۲) پنج ستون از سنگ‌نوشته بیستون که در حقیقت گزارشی تاریخی محسوب می‌شود، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورش‌های نواحی گوناگون اختصاص دارد.
- ۳) در کاوش‌های تخت جمشید، بیش از سی هزار لوح گلی به زبان ایلامی کشف شد که تاکنون حدود چهار تا پنج هزار از این لوح‌ها خوانده و ترجمه شده‌اند.

۴) عبارت‌های «ج» و «د» درست هستند.

۲) کوهستان‌های تالش با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است. شیب عمومی این کوه‌ها به سمت خزر، بیشتر از منطقه آذربایجان است و آب‌های جاری از آن‌ها با سرعت به دریای خزر، وارد می‌شود.

۱) همه عبارت‌های داده‌شده درباره زاگرس صحیح است.

۱) دشت‌های ارزن و کاکان در فارس قرار دارند.

دشت کاکان ← در هنگام چمن‌خوردگی و در حد فاصل تاقدیس‌ها ایجاد شده است.
 ماهی‌دشت و دشت ارزن ← حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها است.
 دشت نهلوند ← حاصل انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست است.
 دشت لوت ← در نتیجه گسل‌خوردگی و فرونشست بخشی از پوسته زمین شکل گرفته است.

۲) تنها عبارت «د» صحیح است.

در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان، منطقه مکران واقع شده است که در آن رشته‌کوه‌های بشارگرد و اطراف آن با ارتفاع نسبتاً کم و فرسوده‌ای وجود دارد. در این کوه‌ها، فرسایش، شکل‌های زیبایی با دره‌ها، چاله‌ها و گودال‌های عمیق ایجاد کرده است که آن‌ها را «تلمواری‌های مریخی» و «کوه‌های مینیاتوری» هم می‌نامند.

۴) اگر سه نقطه کوه جنتای در خراسان رضوی، گردنه آوج در استان قزوین و قلّه کوه بزمن (خضر زنده) در سیستان و بلوچستان را به یکدیگر وصل کنیم، مثالی تشکیل می‌شود که منطقه کوهستانی مرکزی نامیده می‌شود.

۴) سازمان هواشناسی کشور با استفاده از اطلاعات روزانه، مانند فشار، رطوبت و دما، نقشه‌های هواشناسی تهیه می‌کند و با کمک تصاویر پی‌دی‌اف ماهواره‌ای، عبور توده‌های هوا را پس از شکل‌گیری مراکز کم‌فشار و پرفشار، طی چند روزه، پیگیری می‌کند. با توجه به نوع توده هوا، سرعت و جهت آن‌ها، کارشناسان هواشناسی می‌توانند وضعیت هوا و تجهیزات آن را برای روزهای آینده پیش‌بینی کنند.

۵۷) تنها عبارت «ب» صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

- الف) در نواحی ساحلی شمالی و جنوبی کشور، اختلاف دما کم‌تر از نواحی داخلی است.
- ب) زاویه تابش خورشید در مناطق شمالی کشور مایل‌تر از نواحی جنوبی است.
- ج) کوه‌های البرز در پراکندگی بارش در نیمه شمالی کشور تأثیرگذارند.
- د) رطوبت نسبی بالا از جمله ویژگی‌های سواحل جنوبی کشورمان است.

۳) بررسی عبارت‌های نادرست:

- الف) توده هوای سودانی موجب بارندگی و توده هوای گرم و خشک موجب افزایش شدید دما در کشورمان می‌شود.
- ب) توده هوای گرم و خشک و توده هوای مرطوب موسمی در دوره گرم سال وارد کشورمان می‌شوند.

توده هوای سرد و خشک سیبری: در دوره سرد وارد ایران شده، باعث سردی و خشکی هوا در ماه‌های سرد و موجب بارش در سواحل خزر می‌شود.

توده هوای سرد و خشک سیبری: در دوره سرد وارد ایران شده، باعث سردی و خشکی هوا در ماه‌های سرد و موجب بارش در سواحل خزر می‌شود.

توده هوای مرطوب موسمی: برخی سال‌ها در دوره گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ و موجب باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران می‌شود.

توده هوای سرد و خشک: در تابستان هوای گرم را از عربستان به ایران وارد می‌کند و باعث افزایش شدید دما می‌شود.

توده هوای سودانی: گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور ما می‌آورد و باعث بارندگی می‌شود.

توده هوای مرطوب غربی: رطوبت دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس را در دوره سرما به داخل ایران منتقل و برف و باران به همراه دارد.

۱) عبارت‌های «الف»، «ب» و «ج» مرتبط با عامل موقعیت جغرافیایی است.

عرض جغرافیایی، پرفشار جنب حاره‌ای و دوری و نزدیکی به دریاها، مهم‌ترین عوامل ناشی از موقعیت جغرافیایی است که بر آب و هوای کشور اثر دارد.

بررسی عبارت‌ها:

الف) قرار گرفتن ایران در کمربند پرفشار جنب حاره‌ای

ب) عرض جغرافیایی

ج) فاصله از منابع رطوبتی و دریاها

د) میزان ارتفاع

۱) الف) ویژگی‌های آب و هوای گرم و خشک: بارش کم، خشکی هوا، اختلاف شدید دما، فقر پوشش گیاهی، تبخیر و تعرق زیاد.

ب) ویژگی‌های آب و هوای گرم و شرجی: بارندگی اندک، رطوبت نسبی بالا، میانگین دمای بالای سالانه

ج) آب و هوای کوهستانی: افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع، میانگین دمای پایین، بارندگی اغلب به صورت برف

۴) هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی

افراد با برجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

در جهان اجتماعی دنیوی، طبیعت هیچ‌گونه معنای هدف و غایتی ندارد. بهره‌وری‌های بی‌نظیر کنونی و بحران‌های زیست‌محیطی کنونی در دنیا محصول همین دیدگاه است.

یکی از متفکرانی که درباره ویژگی‌های جهان متجدد اندیشیده است، هابزاس

جامعه‌شناس آلمانی است. او فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای این

اجتماعی برمی‌شمارد.

جهان اساطیری، فرهنگ اساطیری دارد که به خدایان و قدرت‌های

طبیعی قائل است و محصول انحراف بشر از فرهنگ توحیدی است.

۶۸) به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی، خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، آرمان اجتماعی می‌گویند. دو لایه مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌ها، علوم مبتنی بر عقل و وحی هستند. برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

۶۹) قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یک‌دیگر گشوده‌اند و مرز آن‌ها براساس عمل مردم تغییر می‌کند. آرمان اجتماعی تصور اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد و خانواده است.

۳) بررسی عبارتهای نادرست،

ب) جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید. ولی این پدیده، پس از آن‌که با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست.

د) شعر «در نگاهش آدمی آب و گل است / کاروان زندگی بی‌منزل است» بیانگر ویژگی طرد عناصر مقدس و معنوی است که جهان را فاقد هرگونه قداست می‌داند، نه زوال عقلانیت ذاتی.

۳) در بحث و گفت‌وگوی میان دو نفر نیز داشتن تعریفی مشترک از یک مطلب اهمیت دارد. گاهی اوقات ریشه اصلی اختلافات ناشی از مشخص نبودن مفاهیم و نداشتن تعریفی دقیق از آن‌ها است. بدین جهت آموختن نحوه تعریف صحیح مفاهیم و انواع تعریف، در زندگی انسان از اهمیت زیادی برخوردار است و ما را از دچار شدن به بسیاری از خطاهای ذهنی بازمی‌دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) با تعریف کردن به کمک تصورات معلوم به کشف تصورات مجهول دست می‌یابیم. پس تعریف با مفاهیم و تصورات (نه تصدیقات) سر و کار دارد.

۲) در تمامی علوم از اصطلاحات تخصصی خاصی استفاده می‌شود که در آن علم تعریف می‌شوند؛ اصطلاحاتی هم‌چون: گشتاور در فیزیک، قضیه در منطق، فوتونستر در زیست‌شناسی، جلگه در جغرافیا و ...

۴) تعریف می‌تواند متعلق به عالم زبان باشد (تعریف لفظی یا لغوی) یا متعلق به عالم خارج (تعریف از طریق ذکر مصادیق) یا متعلق به عالم ذهن (تعریف مفهومی) باشد.

۳) در تعریف از طریق ذکر مصادیق، به ذکر نمونه‌ها یا تصاویری از مصادیق مفهوم مورد نظر می‌پردازیم. این شیوه از تعریف در مواردی مناسب است که بتوان به نحوی مصادیق آن مفهوم را به افراد معرفی کرد. مثلاً وقتی کسی بپرسد «چرخبال یعنی چه؟» ما می‌توانیم تصویر آن را نشان دهیم و بگوییم: چرخبال یعنی این.

سایر گزینه‌ها تعریف لفظی یا لغوی هستند. در این شیوه معنای لغوی یک مفهوم یا مترادف‌های آن (استفاده از لغات و اصطلاحات مترادف و آشنا برای شنونده) و یا نحوه شکل‌گیری لغوی آن بیان می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها،

۱) تعریف عقدا، به معنای سیم‌رغ، نشان‌دهنده تعریف لغوی است.

۲) تعریف ادیتور، به معنای ویراستار، یک تعریف لغوی است.

۴) مخفف حروف نخستین کلمات بیانگر تعریف لغوی است.

۶۳) جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان هم براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و هم فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند ارزیابی کرد. همه جهان‌های اجتماعی، لزوماً فرصت شکوفایی استعدادهای آدمی را فراهم نمی‌آورند بلکه برخی از جهان‌های اجتماعی فرصت شکوفایی فطرت آدمی را فراهم می‌آورند و برخی با رویکرد دنیاگرای خود، از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن این جهان استفاده نمی‌کنند.

۶۴) در جهان متجدد، علوم تجربی با روش تجربی و فناوری حاصل از آن، قدرت پیش‌بینی و پیشگیری از حوادث و مسائل طبیعی و تسلط بر طبیعت و جامعه را به انسان می‌دهد که به آن «گسترش عقلانیت ابزاری» (گسترش دانش و وسایل) می‌گویند.

با افول علوم عقلانی و وحیانی (روش‌های فراتجربی)، امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری از دست می‌رود و دلوری درباره این امور به تمایلات افراد و گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

فیلم سینمایی عصر جدید و تصویری که چارلی چاپلین از انسان معاصر ارائه می‌دهد، بیانگر وضعیتی است که انسان‌ها را اسیر نظام اجتماعی پیچیده‌ای می‌کند که از آن به «قفس آهنین» یاد می‌کنند.

شعر «قوت افرنک از علم و فن است / از همین آتش، چراغش روشن است»، بیانگر بسط و توسعه عقلانیت ابزاری (گسترش دانش و وسایل) است.

۴) ساختن جهان اجتماعی جدید، نیازمند پیدایش و گسترش آگاهی و اراده‌های نوین است و ممکن است جهان موجود از بسط آن جلوگیری کند. هر جهان اجتماعی تا زمانی که از طریق مشارکت اجتماعی افراد پا برجاست، پیامدهای آن نیز باقی است.

هر جهان اجتماعی براساس عقاید و ارزش‌های خود، افق‌ها و ظرفیت‌های جدیدی برای انسان فراهم می‌کند و ممکن است ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دیگر بشر را نادیده بگیرد.

جهان‌های اجتماعی مختلف را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز فرصت‌ها و محدودیت‌هایی که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.

۲) جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند و عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند، نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.

رشد علوم تجربی و فناوری حاصل از آن، برای تسلط بر جامعه و طبیعت را «گسترش عقلانیت ابزاری» می‌گویند.

مهم‌ترین آرمان‌ها و ارزش‌های جهان اجتماعی در جهان اسلام، عمل به حق و پرهیز از باطل می‌باشد.

جهان اجتماعی دنیوی، طبیعت را صرفاً ماده خامی می‌داند که در اختیار انسان است و او می‌تواند به میل خود در آن دخل و تصرف کند.

۱) ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را شکل می‌دهد و هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه، آرمان‌ها وارد «قلمرو واقعی جهان اجتماعی» می‌شوند.

ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن‌ها جانبداری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، «قلمرو آرمانی جهان اجتماعی» را شکل می‌دهد.

۳) نژادگرایی و برتر دانستن یک قوم یا گروه خاص، استکبار و غلبه بر دیگر جوامع، پول‌پرستی و شرک، از عقاید و ارزش‌های باطل‌اند.

حق و باطل بودن عقاید ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها، براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود و حقانیت و درستی عقاید و ارزش‌های حق، با مخالفت و موافقت آدمیان تغییر نمی‌یابد.

۱۳۳

هنگام تعریف یک مفهوم، به ویژه در تعریف‌های مفهومی لازم است که تعریف ما واضح باشد. یعنی در تعریف باید از واژه‌های آشنا برای شنونده استفاده کنیم تا واضح و قابل فهم باشد و نباید از واژه‌هایی استفاده نماییم که مرکب آن‌ها برای شنونده دشوارترند و با وی را به اشتباه می‌اندازند. این در حالی است که استفاده از الفاظ مشترک لفظی، می‌تواند موجب ابهام شود. بنابراین لازم است از الفاظ مشترک لفظی استفاده نکنیم.

پروسی سایر طریقه‌ها

۲. ۳. ۴) در تعریف باید از مفاهیم روشن‌تر و شناخته‌شده‌تر استفاده کنیم. بدین جهت لازم است از الفاظ مبهم و نامأنوس و ابهام و استعاره پرهیز کنیم؛ زیرا ابهام، استعاره در تعریف با هدف اصلی تعریف (یعنی شناساندن مفاهیم و تصورات مجهول برای شنونده) منافات دارد. بنابراین باید اسباب ابهام و ابهام در تعریف را شناخت و از آن اجتناب کرد.

۱۳۴

تعریف یک چیز با استفاده از خودش (تعریف شیء به خود) را تعریف دوری می‌نامند که تعریفی نادرست به شمار می‌آید. یعنی هرگاه در تعریف یک لفظ، از لفظ دیگری استفاده کنیم که در تعریف لفظ دوم، نیازمند استفاده از همان لفظ اول باشیم، به این نوع تعریف «دوری» گفته می‌شود.

۱۳۵

در برخی استدلال‌ها، نتیجه به دست آمده ضرورتاً صحیح است؛ اما در برخی دیگر، نتیجه قطعی نیست. بر این اساس استدلال‌ها را به دو دسته تقسیم می‌کنند: ۱- استدلال قیاسی که در آن مقدمات، ضرورتاً نتیجه را در پی دارند و مقدمات از نتیجه حمایت مطلق می‌کنند. ۲- استدلال استقرایی که در آن مقدمات، از نتیجه حمایت نسبی می‌کنند، یعنی نتایج آن احتمالی است.

پروسی سایر طریقه‌ها

(۱) نتایج استقرا برخلاف قیاس، احتمالی است.

(۲) در استدلال استقرایی، مقدمات از نتیجه حمایت نسبی می‌کنند.

(۳) فقط در استدلال قیاسی، مقدمات از نتیجه حمایت مطلق می‌کنند.

۱۳۶

برای مقابله با مغالطه تمثیل ناروا، می‌توان از دو روش استفاده کرد:

۱- توجه به وجوه اختلاف: به عنوان مثال اگر کسی بگوید: «کتاب‌های قدیمی مانند کالای خوراکی‌اند که تاریخ مصرف آن‌ها گذشته است؛ بنابراین قابل استفاده نیستند»، می‌توانیم بگوییم: ما داریم درباره کتاب صحبت می‌کنیم که محصول تفکر بشر است، نه درباره مواد خوراکی. سپس به برخی از جنبه‌های اختلاف میان دو امر اشاره کنیم و بگوییم: برخی از کتاب‌های قدیمی جزء میراث فکری بشرند و مطالب آن‌ها هنوز صحیح هستند.

۲- یافتن استدلال تمثیلی مخالف: راه دیگر مقابله با استقرای تمثیلی غلط، یافتن تمثیلی مخالف با آن است. مثلاً در رد استدلال فوق می‌توان گفت: خیر، کتاب‌های قدیمی مانند اشیای قدیمی ارزشمندی هستند که باید به دقت از آن‌ها نگهداری کرد.

پروسی سایر طریقه‌ها

(۱) میراث «کتاب‌های قدیمی مانند اشیای قدیمی ارزشمندی هستند که باید به دقت از آن‌ها نگهداری کرد» به استدلال تمثیلی مخالف اشاره می‌کند، نه به وجوه اختلاف. ۲ و ۳) توجه به وجوه اشتراک: جزء روش‌های مقابله با مغالطه تمثیل ناروا نیست.

۱۳۷

در این نوع استدلال که مقدمات به صورت قطعی از نتیجه حمایت می‌کنند، با یک گزاره یا فرضیه کلی شروع می‌کنیم و به یک نتیجه منطقی جزئی می‌رسیم. به همین دلیل سبب از کلی به جزئی را استدلال قیاسی می‌نامند. در استدلال گزینه (۲)، «هر انسانی به تقدیر مناسب و کافی و هوای سالم نیاز دارد» یک گزاره یا فرضیه کلی است. از این فرضیه کلی به این نتیجه رسیدیم که «من هم مانند دیگران به تقدیر مناسب و کافی و هوای سالم نیازمند هستم».

سایر گزینه‌ها، به استدلال تمثیلی اشاره می‌کنند.

پروسی سایر طریقه‌ها

(۱) تیم فوتبالی، به موتور ماشین تشبیه شده است.

(۲) انسان به یک بالن تشبیه شده است.

(۳) مرکز علمی، به مغز انسان تشبیه شده است.

۱۳۸

ولتی می‌گوییم یکی از شرایط استنتاج استقرایی قوی، متفاوت بودن نمونه‌ها است، مقصود ما این است که نمونه‌ها باید بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند، که در جامعه آماری ما وجود دارند.

پروسی سایر طریقه‌ها

۲ و ۴) برای داشتن استنتاج استقرایی قوی، یکی از شرایط این است که تعداد نمونه‌ها (حجم و مقدار نمونه‌ها) باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند. اما مقصود از مناسب بودن تعداد نمونه‌ها، این نیست که نمونه‌ها باید بیانگر همه طیف‌های مختلف جامعه آماری باشند، بلکه مقصود این است که نتایج حاصل از آماری که از ۱۰ نمونه از مجموع ۲۰۰ نمونه به دست می‌آید، نمی‌تواند بیانگر کل جامعه آماری باشد.

(۳) یکی از شرایط زیربنایی جهت تعمیم نتایج نمونه‌ها به جامعه آماری براساس اصل «تصادفی بودن نمونه‌ها» است. در نمونه‌گیری تصادفی، همه اعضای جامعه آماری شانس یکسان و برابر برای انتخاب شدن در نمونه را دارند. در این شرط باید به گونه‌ای عمل کنیم که موارد یا نمونه‌هایی که درصد انتخاب آن‌ها هستیم و می‌خواهیم حکم آن‌ها را به بقیه نمونه‌ها تسری دهیم، بدون پیش‌زمینه و کاملاً شانس انتخاب شوند، یعنی هیچ عاملی جز شانس و تصادف در انتخاب شدن افراد نمونه دخالت نداشته باشد.

۱۳۹

از آن‌جا که در استقرای تعمیمی، تک‌تک جامعه آماری را بررسی نمی‌کنیم و از نمونه‌های تصادفی استفاده می‌کنیم، مبنای آن براساس تخمین بنا شده است و نمی‌توان نتیجه قطعی از آن گرفت. در نتیجه استقرای تعمیمی براساس گردآوری داده‌ها و تخمین زدن شکل می‌گیرد.

پروسی سایر طریقه‌ها

(۱) نتیجه استدلال قیاسی در صورت صدق مقدمات، ضروری است و تصمیم‌های افراد در زندگی در چنین استدلالی بر مبنای تخمین تشکیل نمی‌شود، بلکه بر مبنای یقین و ضرورت است.

(۲) در استدلال تمثیلی، افراد به صرف مشابهت ظاهری میان دو امر جزئی، حکم یکی را به دیگری تسری می‌دهند.

(۳) در استنتاج بهترین تبیین، به دنبال تبیینی هستیم که بهتر بتواند همه داده‌ها را توضیح دهد. البته انتخاب معقول‌ترین احتمال در این نوع استدلال، براساس حدس و گمان است.

۱۴۰

استنتاج بهترین تبیین، نوعی استدلال استقرایی است که در آن، احتمالات مختلف بررسی می‌شود و پس از حذف تبیین‌های اشتباه، بهترین تبیین به دست می‌آید.

پروسی سایر طریقه‌ها

(۱) در مسائل علمی، از استنتاج بهترین تبیین جهت بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود.

(۲) استنتاج بهترین تبیین در زندگی روزمره بسیار کاربرد دارد.

(۳) در این نوع استدلال، تنها احتمالی معقول بیان می‌شود، در همین حالی که هنوز امکان احتمالات دیگر وجود دارد.